

26. oktober 2023

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 9. november 2023

- 1) Reform af EU's finanspolitiske regler
KOM(2023) 240, KOM(2023) 241 og KOM(2023) 242 2
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 2) Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine
KOM(2023) 0338 29
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet, Finansministeriet og Udenrigsministeriet
- 3) Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)
KOM(2020)408, KOM(2022)231, KOM(2023)671, KOM(2023)673, KOM(2023)674, KOM(2023)685 34
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 4) Evaluering af det europæiske semester 2023
KOM-dokument foreligger ikke 48
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 5) Rådskonklusioner vedr. EU-statistikken
KOM-dokument foreligger ikke 56
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 6) Det Europæiske Finanspolitiske Råds årsrapport 2023
KOM-dokument foreligger ikke 61
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 7) Revisionsrettens årsberetning om budgetgennemførelsen i 2022
KOM-dokument foreligger ikke 67
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet

Dagsordenspunkt 1: Reformen af EU's finanspolitiske regler

KOM(2023) 240, KOM(2023) 241 og KOM(2023) 242

1. Resume

ECOFIN skal 9. november 2023 drøfte sagen om en reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler (herefter finanspolitiske regler) mhp. at nå til enighed om en generel indstilling i år, evt. på ECOFIN d. 9. november. Drøftelsen ventes at tage udgangspunkt i konkrete kompromisforslag fra formandskabet baseret på Kommissionens pakke af lovforslag af 26. april 2023 til en reform af EU's finanspolitiske regler.

Kompromisforslagene ventes generelt at fastholde Kommissionens forslag af 26. april 2023. Forslagene ventes dog samtidig at lægge op til justeringer ift. Kommissionens forslag på en række områder, som er centrale i forhandlingerne, herunder bestemmelserne vedr. gældsreduktion, sammenhængen mellem krav til finanspolitikken og dels reformer og investeringer i de mellemlistede planer, de institutionelle balancer samt håndhævelsen af reglerne.

Pakken fra Kommissionen indeholder tre forslag. Et forslag til en ny forordning (KOM(2023) 240) om effektiv koordination af den økonomiske politik og multilateral budgetovervågning, et forslag til at ændre forordningen om proceduren for uforholdsmæssigt store underskud (KOM(2023) 241) samt et forslag til at ændre direktivet om kravene til EU-landenes nationale budgettrammer (KOM(2023) 242).

Forslagene indebærer, at overvågningen af og kravene til EU-landenes økonomiske politik forankres i nationale mellemlistede planer for finans- og strukturpolitik, der fremsættes af landene, vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet. I planerne skal landene fastsætte en sti for udviklingen i de offentlige nettoudgifter. Kravene til udgiftsstien er differentierede og afspejler, om landet har underskud og gæld over hhv. 3 og 60 pct. af BNP. Landene skal ligesom i dag kunne få henstillinger med bindende krav til finanspolitikken, hvis store underskud eller høj gæld ikke nedbringes.

De fleste EU-lande støtter generelt en reform af reglerne rettet mod målene om sunde og holdbare offentlige finanser som grundlag for vækst, men der er forskellige holdninger til, hvordan reglerne bedst understøtter disse mål. EU-landene er således delte på en række områder i drøftelserne.

Det er generelt centralt for regeringen, at de fælles EU-regler understøtter sunde og holdbare offentlige finanser og ansvarlig økonomisk politik i EU. En reform skal derfor være balanceret, så reglerne sikrer sunde offentlige finanser og lavere gæld vha. ambitiøse og realistiske krav til EU-landenes finanspolitikker. En reform bør i det lys bl.a. indebære minimumskrav til styrkelsen af de offentlige finanser i lande med finanspolitiske udfordringer, herunder fx krav om nedbringelse af høje underskud og høj gæld. Det er vigtigt, at landenes planer indeholde reformer, der styrker de offentlige finanser og deres holdbarhed på længere sigt, hvis landene skal kunne fastsætte lempeligere udgiftslofter og udskyde reduktion af høj gæld på kort sigt. En reform bør derudover ikke medføre undtagelser fra reglerne for visse udgifter. Det er desuden centralt for regeringen, at en reform er konsistent med budgetloven i Danmark, så finanspolitikken i Danmark fortsat kan tilrettelægges

inden for budgetlovens rammer. Reformen bør desuden ikke ændre ved, at prognoser og fremskrivninger udarbejdet af nationale myndigheder kan anvendes som grundlag for mellemfristede finanspolitiske planer. Regeringen arbejder derudover generelt for, at håndhævelsen af reglerne styrkes, at der sikres transparente regler mhp. at sikre ligebehandling, samt at der er proportionalitet i kravene til EU-landene.

2. Baggrund

Kommissionen har 26. april 2023 fremsat en lovpakke, der tilsammen indebærer en reform af EU's finanspolitiske regler, der bl.a. sætter rammerne for EU-landenes økonomiske koordination og nationale finanspolitikker.

Pakken indeholder tre forslag:

1. Et forslag til en ny forordning (KOM(2023) 240) om effektiv koordination af den økonomiske politik og multilateral budgetovervågning. Forslaget erstatter den eksisterende forordning (1466/97) om overvågning og koordinering af den økonomiske politik, de såkaldte *forebyggende* regler.
2. Et forslag til at ændre forordningen 1467/97 om proceduren for uforholdsmæssigt store underskud (KOM(2023) 241), de såkaldte *korrigerende* regler.
3. Et forslag til at ændre direktiv 2011/85/EU om kravene til EU-landenes nationale budgetrammer (KOM(2023) 242).

EU's finanspolitiske regler i dag

De fælles finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten ("Stability and Growth Pact" – SGP) er et grundelement i EU-samarbejdet på det finanspolitiske og økonomiske område. Reglerne implementerer bl.a. EU-traktatens krav om, at landenes underskud og gæld ikke må overstige hhv. 3 og 60 pct. af BNP.

EU's finanspolitiske regler sætter de overordnede rammer for EU-landenes nationale finanspolitikker. Formålet med reglerne er at sikre en sund og stabil økonomisk udvikling i de enkelte lande og i EU som helhed til gavn for vækst og beskæftigelse, herunder ved at understøtte lave statsgældsrenter og forebygge gældskriser. Hvis reglerne som helhed efterleves på tværs af høj- og lavkonjunkturer, muliggør det, at de såkaldte automatiske stabilisatorer, fx økonomiske ydelser til ledige, kan virke fuldt ud og modgå negative effekter på vækst og beskæftigelse i dårlige økonomiske tider. De finanspolitiske regler indebærer ikke nogen begrænsninger på størrelsen og sammensætningen af de offentlige udgifter, men sætter grænser for underskud og gældsopbygning, der kan have negative effekter på de enkelte landes økonomier og EU's økonomi som helhed. De eksisterende finanspolitiske regler består grundlæggende af en *forebyggende del* og en *korrigerende del*. Reglernes forebyggende del indebærer krav til EU-landenes strukturelle saldo og udgiftsvækst, hvilket skal understøtte, at landene ikke overskrider traktatens krav for underskud og gæld. Den *korrigerende del* indeholder regler for de tilfælde, hvor landene overskrider traktatens krav, jf. *boks 1*.

Boks 1

Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende og forebyggende dele

Baggrund om Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del

Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del præciserer traktatens krav om, at det faktiske underskud ikke må overstige 3 pct. af BNP ("3 pct.-grænsen"), og at den offentlige bruttogæld ikke må overstige 60 pct. af BNP, medmindre den nedbringes tilstrækkeligt hurtigt. Det indebærer overordnet, at gælden årligt i gennemsnit skal reduceres med mindst 1/20 af den andel af gælden, der ligger ud over 60 pct. af BNP, når man måler over en treårig periode ("gældsreglen").

Hvis en af eller begge de numeriske regler i den korrigerende del er overskredet, laver Kommissionen en vurderingsrapport. Her vurderes det, hvorvidt der skal tildeles en såkaldt henstilling om at nedbringe for store underskud eller for høj gæld (EDP-henstilling), der stiller krav om forbedring af de offentlige finanser. Fsva. overskridelser af 3 pct.-grænsen kan et land bl.a. undgå en henstilling, hvis overskridelsen vurderes at være "lille og midlertidig" (i praksis højest 3,5 pct. af BNP) og exceptionel (dvs. kan forklares af en usædvanlig begivenhed uden for landets kontrol).

Hvis et land ikke lever op til en henstilling, kan Rådet potentielt suspendere midler fra EU's struktur- og investeringsfonde, jf. vilkårene for adgang til disse fonde (gælder både euro- og ikke-eurolande). Hvis et euroland, der er blevet tildelt en EDP-henstilling, ikke efterlever denne, kan henstillingen optrappes til et pålæg, som er en skærpet henstilling med mere udspecificerede krav til finanspolitikken. Der er desuden muligheder for at pålægge eurolande gradvise sanktioner i form af deponeringer af et beløb eller bøder under Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del.

Betingelsen for at ophæve en EDP-henstilling vedr. store underskud er, at underskuddet er bragt under 3 pct. af BNP til fristen (det skal bekræftes af regnskabstal), at der er tale om en varig korrektion (dvs. at underskuddet ventes at forblive under 3 pct. af BNP i hele Kommissionens prognoseperiode), samt at gæld over 60 pct. af BNP samtidig nedbringes i et passende tempo.

Baggrund om Stabilitets- og Vækstpagtens forebyggende del

Lande, som ikke har EDP-henstillinger, er underlagt Stabilitets- og Vækstpagtens forebyggende regler og skal således sikre tilpasning hen imod deres nationalt fastsatte mellemfristede mål (MTO) for den såkaldte strukturelle saldo, der er et mål for den offentlige saldo, hvor der korrigeres for de udsving, der vurderes at følge af konjunkturerne (fx udsving i udgifter til ledighedsunderstøttelse eller skatteindtægter). MTO fastsættes pba. landenes gæld og vækst. Derudover skal der sikres en offentlig nettoudgiftsvækst (målt ved EU's udgiftsregel), som er i overensstemmelse med den pågældende tilpasning af struktursaldoen mod MTO. Udgiftsreglen fastsætter den vækst i et konkret mål for de offentlige udgifter (bl.a. justeret for renteudgifter og konjunkturbetingede ledighedsudgifter), som er muligt, hvis der samtidig skal sikres tilpasning mod MTO.

Kommissionen foretager løbende vurderinger af, om disse krav er efterlevet. Der er tale om en helhedsvurdering, som både omfatter struktursaldoen og udgiftsreglen samt evt. andre relevante forhold. Rådet kan åbne en procedure for væsentlige afvigelser ("significant deviation procedure" – SDP) og tildele særlige forebyggende henstillinger ("MTO-henstillinger") til lande, som vurderes at have en "væsentlig overskridelse" af de forebyggende regler (dvs. afvigelse på mindst ½ pct. af BNP i et år eller sammenlagt over to år ift. MTO). Sådanne henstillinger kan kun tildeles "ex post", dvs. på baggrund af observerede overskridelser i de to senest afsluttede år. Der er mulighed for at pålægge eurolande, der ikke efterlever en MTO-henstilling, sanktioner i form af deponering af et beløb.

De fælles finanspolitiske regler understøttes af Rådets *direktiv om minimumskrav til EU-landenes finanspolitiske og budgetmæssige rammer*. Med direktivet fastsættes bl.a. minimumsstandarder for EU-landenes i) landespecifikke numeriske finanspolitiske regler, ii) mellemfristede finanspolitiske rammer iii) regnskabspraksis i de offentlige sektorer og statistiskindberetning samt iv) regler og procedurer for udarbejdelse af prognoser liggende til grund for budgetplanlægning.

Direktivet fastslår bl.a., at EU-landene skal have nationale numeriske finanspolitiske regler, der effektivt fremmer overholdelsen af EU's fælles finanspolitiske regler. Direktivet specificerer ikke bestemmelserne i de nationale regler, men stiller bl.a. krav

om, at regleres mål og anvendelsesområde skal være veldefinerede, samt at de skal sikre en effektiv og uafhængig overvågning af finanspolitikkerne. Med direktivet fastsættes bl.a. også krav om harmonisering af offentlig regnskabspraksis samt krav om fast rapportering af finanspolitiske data.

I tillæg til EU's fælles finanspolitiske regler og rammer er Danmarks finanspolitiske regler forankret i budgetloven. Ifølge budgetloven må underskuddet på den strukturelle saldo¹ som udgangspunkt ikke overstige -1 pct. af BNP. Budgetloven medfører, at hvis skønnet for den strukturelle saldo for det kommende år er mere negativt end -1 pct. af BNP, er regeringen forpligtet til at fremlægge forslag, der kan korrigere uoverensstemmelsen med målet.

Kommissionens udspil til en reform af de finanspolitiske regler og ECOFIN-rådskonklusioner

Kommissionen offentliggjorde 9. november 2022 en meddelelse med et overordnet udspil til en reform af EU's finanspolitiske regler. Udspillet er kommet efter et ønske fra flere lande om en reform af reglerne, samt efter at Kommissionen i 2020-2022 har evalueret de eksisterende regler og fundet grundlag for forbedring.

Udspillet lægger bl.a. op til, at overvågningen af og kravene til EU-landenes økonomiske politik forankres i nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik, der fremsættes af landene, vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet. I planerne skal landene fastsætte en sti for udviklingen i de offentlige nettoudgifter. Kravene til udgiftsstien er differentierede og afspejler landets gældsudfordringer.

Kommissionens meddelelse har generelt dannet grundlag for pakken af forslag fremsat 26. april 2023 samt de indledende drøftelser mellem landene, der udmøntede sig i rådskonklusioner vedtaget på ECOFIN 14. marts 2023.

I rådskonklusionerne af 14. marts fremhævedes der bl.a. støtte til Kommissionens forslag om forankring af finanspolitiske krav og monitorering heraf i nationale mellemfristede planer. Der var endvidere støtte til brugen af offentlige nettoudgifter som grundlag for en primær indikator for EU-landenes offentlige finanser. Der blev samtidig peget på en række områder, der krævede videre drøftelse og afklaring, herunder ift. fastsættelsen af de konkrete finanspolitiske krav til EU-landene.

Der henvises generelt til samlenotat oversendt ifm. ECOFIN 6. december 2022 og 14. februar 2023, hvor Kommissionens meddelelse uddybes, samt ifm. ECOFIN 14. marts 2023, hvor rådskonklusionerne er beskrevet.

---

¹ Den strukturelle saldo er den faktiske offentlige saldo korrigeret for de udsving, der vurderes at følge af konjunkturerne og en række midlertidige forhold, herunder i Danmark for eksempel indtægter fra pensionsafkastskatten og olie- og gasudvindingen i Nordsøen. Den strukturelle saldo er et beregnet mål for den underliggende stilling på de offentlige finanser.

Retsgrundlag og lovgivningsprocedure

Forslaget til en ny forordning (KOM(2023) 240) om effektiv koordination af den økonomiske politik og multilateral budgetovervågning er fremsat med hjemmel i TFEU artikel 121(6). Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure, hvor Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal.

Forslaget om at ændre forordningen 1467/97 om proceduren for uforholdsmæssigt store underskud (KOM(2023) 241) er fremsat med hjemmel i TFEU artikel 126(14). Rådet træffer beslutning med enstemmighed efter at have konsulteret den europæiske centralbank (ECB) og Europa-Parlamentet.

Forslaget om at ændre direktiv 2011/85/EU om kravene til EU-landenes nationale budgetrammer (KOM(2023) 242) er fremsat med hjemmel i TFEU artikel 126(14) afsnit tre. Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal efter at have konsulteret den europæiske centralbank (ECB) og Europa-Parlamentet.

3. Formål og indhold

ECOFIN skal 9. november 2023 drøfte sagen om en reform af EU's finanspolitiske regler mhp. at nå til enighed om en generel indstilling i år, evt. på ECOFIN d. 9. november. Drøftelsen ventes at tage udgangspunkt i konkrete kompromisforslag fra formandskabet baseret på Kommissionens pakke af lovforslag af 26. april 2023 til en reform af EU's finanspolitiske regler.

Kompromisforslagene ventes generelt at fastholde flere centrale elementer i Kommissionens forslag af 26. april 2023. Forslagene ventes dog samtidig at lægge op til justeringer ift. Kommissionens forslag på en række områder, som er centrale i forhandlingerne, herunder bestemmelserne vedr. gældsreduktion, sammenhængen mellem krav til finanspolitikken og dels reformer og investeringer i de mellemfristede planer, de institutionelle balancer samt håndhævelsen af reglerne.

Kommissionens pakke med forslag til nye finanspolitiske regler består af tre sammenhængende forslag, der dels lægger op til at erstatte de eksisterende forebyggende regler med et nyt regelsæt, og dels lægger op til at ændre de eksisterende korrigerende regler og regler for landenes nationale budgetrammer.

De centrale forskelle mellem de eksisterende regler og Kommissionens pakke af forslag er sammenfattet i *tabel 1*. Et prioriteret uddrag af indholdet i forslagene gennemgås i de følgende tre hovedafsnit. Herefter følger et afsnit vedr. mulige kompromisforslag og centrale temaer i forhandlingerne.

Tabel 1

Hovedelementer i Kommissionens forslag til reform af de finanspolitiske regler

	Eksisterende regler	Kommissionens forslag
Overordnet	Landenes underskud og gæld skal holdes inden for hhv. 3 og 60 pct. af BNP	Samme krav
Finanspolitiske indikatorer	Strukturel saldo	Offentlige nettoudgifter
Gældsreduktion/ budgettilpasninger	Gæld over 60 pct. af BNP skal reduceres med 1/20 årligt (gældsreglen)	Retningslinjer for udvikling i nettoudgifter (udgiftsstien) pba. landenes underskud og gældsudfordringer
	Strukturel saldo tilpasses mod mellemfristet mål (MTO).	Lempede krav ved reformer og investeringer
Overvågning/ landeplaner	Konvergensprogram og nationale reformprogram	Finans- og strukturpolitisk plan
	Udtalelse fra Rådet	Godkendes af Rådet
Implementering og håndhævelse	Henstillinger mv. ved brud på 3 pct.-kravet eller gældsreglen	Henstillinger mv. ved brud på 3 pct.-kravet eller overskridelse af udgiftssti Tjek af at planernes reformer mv. implementeres.
Uafhængige nationale finanspolitiske institutioner	Prognoser skal sammenlignes med uafhængige prognoser udarbejdet af uafhængige finanspolitiske institutioner.	Prognoser skal udarbejdes eller godkendes af uafhængige finanspolitiske institutioner.

Kilde: Kommissionen og egen tilvirkning

Forslaget om nye forebyggende regler

Kommissionens forslag til en ny forordning (KOM(2023) 240) om effektiv koordinering af den økonomiske politik og multilateral budgetovervågning erstatter den eksisterende forordning (1466/97) om overvågning og koordinering af den økonomiske politik, de såkaldte *forebyggende* regler.

Nedenfor gennemgås de centrale elementer i Kommissionens forslag.

Mellemlistede planer

Overvågningen af og kravene til EU-landenes økonomiske politik forankres i nationale mellemlistede planer for finans- og strukturpolitik, der fremsættes af landene, vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet.

Landene skal i planerne fastsætte en 4-7 årig udgiftssti for de såkaldte offentlige nettoudgifter, mhp. at nedbringe store underskud og sikre en holdbar gældsudvikling, samt redegøre for planlagte investeringer og reformer (*jf. nedenfor*).

Planerne er som udgangspunkt fireårige, også i de tilfælde hvor planen indeholder en 7-årig udgiftssti. I særlige tilfælde kan planerne dog være fx femårige, hvis det svarer til regeringsperioden i et land.

Landene kan anmode om at lave en ny plan, hvis der er særlige objektive forhold, der gør, at den oprindelige plan ikke kan gennemføres, eller hvis en ny regering

anmoder om at ændre landets eksisterende plan. En ændret plan skal dog opretholde det samme ambitionsniveau for tilpasning af de offentlige finanser.

Landet skal inden udløbet af sin plan fremsætte en ny plan for de følgende fire år. Planen skal igen vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet.

De mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik erstatter de såkaldte stabilitets- og konvergensprogrammer samt de nationale reformprogrammer, som landene i dag skal indberette til EU og som indeholder hhv. en række finanspolitiske indikatorer (ventet strukturel saldo mv.) samt planlagte reformer. I dag skal Rådet ikke godkende landenes programmer, men blot udtale sig om dem.

Ny finanspolitisk indikator

Overvågningen af og kravene til landenes finanspolitik baseres på en enkelt, ny EU-indikator for de såkaldte *offentlige nettoudgifter*. De offentlige nettoudgifter er defineret som de faktiske offentlige udgifter fratrukket renteudgifter, konjunkturfølsomme ledighedsudgifter², engangsudgifter³ og udgifter finansieret af EU-midler (fx strukturfondene) samt diskretionære indtægtsforøgende- eller reducerende tiltag, fx skatte- og afgiftsændringer.

Indikatoren for de *offentlige nettoudgifter* erstatter de indikatorer, der tilsammen har været grundlag for overvågningen under de eksisterende regler: dels landenes mellemfristede mål for den strukturelle saldo og dels en udgiftsregel, som også er baseret på et mål for offentlige nettoudgifter, der har væsentlige ligheder med opgørelsen i Kommissionens nye forslag⁴.

Landene vil dog fortsat have mulighed for fastsætte deres nationale budgetregler pba. fx den strukturelle saldo (såsom i den danske budgetlov).

Krav til landenes udgiftssti, herunder reduktion af gæld og underskud

Alle lande skal i deres mellemfristede planer fremsætte en 4-7 årig udgiftssti for de offentlige nettoudgifter, en såkaldt finanspolitisk tilpasningsperiode. I tilpasningsperioden skal der sikres en finanspolitisk tilpasning, som sikrer:

1. En holdbar udvikling i gælden i 10 år efter tilpasningsperioden

---

² De konjunkturfølsomme ledighedsudgifter omfatter de udgifter, der falder eller stiger over hhv. høj- og lavkonjunkturer, fx arbejdsløshedsunderstøttelse.

³ Kommissionen har i en teknisk note af 5. juli 2023 specificeret, at engangsudgifter også skal fratrækkes opgørelsen af de offentlige nettoudgifter. Under de nuværende regler fratrækkes engangsudgifter i opgørelsen af den strukturelle saldo.

⁴ De gældende regler indebærer en samlet vurdering af dels det enkelte lands strukturelle saldo ift. landets mellemfristede mål og dels den eksisterende udgiftsregel. Den eksisterende udgiftsregel indebærer, at væksten i landenes såkaldte nettoudgifter ikke må overstige den potentielle vækst i BNP (dvs. den skønnede årlige BNP-vækst over en 10-årig periode). Nettoudgifterne defineres her som de faktiske offentlige udgifter ekskl. renteudgifter og konjunkturfølsomme ledighedsudgifter samt korrigeret for diskretionære indtægtsforøgende- eller reducerende tiltag, og korrigeret for udgifter til EU-programmer samt udgifter til investeringer, der er finansieret af EU-midler.

2. At underskud bringes og/eller holdes under 3 pct. af BNP, herunder i de 10 efterfølgende år efter tilpasningsperioden.

Landenes udgiftsstier skal sikre en position på de offentlige finanser ved udgangen af den 4-7 årige tilpasningsperiode, der sikrer overholdelse af ovenstående krav til udviklingen i gæld og faktiske underskud, hvis positionen fastholdes uændret de følgende 10 år ved en mellemfristet fremskrivning, mens der tages højde for ændringer i det demografiske træk, fx stigende udgifter til sundhed og offentlige pensionsordninger pga. aldrende befolkninger. Landene vil således allerede i tilpasningsperioden skulle tage højde for store stigninger i de aldringsrelaterede omkostninger på mellemlangt sigt.

Den mellemfristede fremskrivning foreslås baseret på Kommissionens såkaldte gældsholdbarhedsanalyse, der allerede i dag benyttes til at vurdere holdbarheden af landenes gæld (fx *Debt Sustainability Monitor 2022*, udgivet 14. april 2023).

Den udgiftssti, der godkendes af Rådet, vil være bindende over perioden for landets plan og danne grundlag for den finanspolitiske overvågning i EU.

Kravene til udviklingen i landenes gæld og underskud vil være indeholdt i de udgiftsstier, der godkendes af Rådet. Udgiftsstierne erstatter de eksisterende krav om, at landene bl.a. skal tilpasse den strukturelle saldo mod deres mellemfristede mål.

Krav til lande, der overskrider traktatens grænser for gæld eller underskud

Forud for at lande med underskud og/eller gæld over EU-traktatens grænser på hhv. 3 og 60 pct. af BNP fremsætter sin udgiftssti, offentliggør Kommissionen nogle tekniske retningslinjer for denne sti.

Kommissionen fastsætter retningslinjerne for udgiftsstien pba. fremskrivninger af landets gæld, offentlige finanser og økonomiske udvikling. Retningslinjerne skal sikre en holdbar udvikling i landenes gæld og fastsættes således, at en række kriterier er opfyldt:

- i) Det er plausibelt⁵, at gælden er nedadgående i de 10 år efter den 4-7 årige tilpasningsperiode eller fastholdes på et moderat niveau.
- ii) Underskud bringes og/eller holdes under 3 pct. af BNP, herunder i de 10 år efter tilpasningsperioden. For lande med underskud over 3 pct. af BNP skal landet gennemføre en årlig budgetforbedring på mindst 0,5 pct. af BNP.
- iii) Den finanspolitiske tilpasning må ikke udskydes til de sidste år af tilpasningsperioden. Dvs. at lande med en forlænget tilpasningsperiode på fx 7 år, skal foretage 4/7 af den finanspolitiske tilpasningen under selve den 4-årige plan.
- iv) Gælden er lavere efter den fireårige plan end før;

---

⁵ Ved *plausibelt* forstås, at gælden også er nedadgående, når der tages højde for en række scenarier, hvor økonomien eller de offentlige finanser udvikler sig mindre gunstigt, herunder et scenarie med lavere BNP-vækst og højere statsgældsrenter.

- v) Væksten i de offentlige nettoudgifter overstiger i gennemsnit ikke BNP-væksten i planens periode.

Retningslinjerne for det enkelte lands udgiftssti indebærer således differentierede krav for tilpasningen af finanspolitikken i hvert land.

Den udgiftssti, et land fremsætter i sin plan, skal være i overensstemmelse med retningslinjerne fra Kommissionen, men ikke identisk. Et land kan fx fremsætte en udgiftssti, der afspejler nogle andre økonomiske antagelser (fx ift. BNP-vækst eller demografisk udvikling), hvis antagelserne økonomisk set kan retfærdiggøres.

Udgiftsstien skal som udgangspunkt sikre, at kriterierne er overholdt efter 4 år, dvs. efter en 4-årig tilpasningsperiode. Et land kan dog anmode om en forlænget tilpasningsperiode på op til 7 år. Dvs. at udgiftsstien skal fastsættes, således at kriterierne først er opfyldt efter op til 7 år. Med en 7-årig tilpasningsperiode vil et land således blot have mere lempelige krav til den årlige tilpasning af finanspolitikken under planens 4 år. Inden udløbet af den første 4-årige plan, vil et land herefter skulle fremsætte en ny 4-årig plan, hvori den resterende tilpasning derfor skal gennemføres.

For at opnå en forlænget tilpasningsperiode skal landene forpligte sig til at gennemføre en række investeringer og reformer, der opfylder visse kriterier (se nedenfor).

Tabel 2
Krav til landenes udgiftsstier i Kommissionens forslag

	Gæld over 60 pct. af BNP		Gæld under 60 pct. af BNP	
	Underskud <u>over</u> 3 pct. af BNP	Underskud <u>under</u> 3 pct. af BNP	Underskud <u>over</u> 3 pct. af BNP	Underskud <u>under</u> 3 pct. af BNP
Efter tilpasningsperioden skal det være plausibelt, at gælden er faldende de følgende 10 år. (i)	✓	✓		
Gælden holdes på et stabilt niveau (i)			✓	✓
Underskuddet holdes eller bringes under 3 pct. af BNP, herunder i 10 år efter tilpasningsperioden (ii)	✓	✓	✓	✓
Årlig budgetforbedring på mindst 0,5 pct. af BNP indtil det faktiske underskud er mindre en 3 pct. af BNP (ii)	✓		✓	
Den finanspolitiske tilpasning må ikke udskydes til periodens sidste år, men skal fordeles over perioden (iii)	✓	✓	✓	✓
Gælden efter den 4-årige plan er lavere end før planen (iv)*	✓	✓	✓	✓

Anm.: Tabellen opsummerer kriterier, der bruges til at vurdere landenes udgiftssti og dermed ikke alle kriterierne som Kommissionen benytter til at fastsætte de beregnede retningslinjer for landenes udgiftsstier.

*Forslagets bestemmelser vedrørende Kommissionens vurderinger af landenes planer indebærer, at alle lande skal sikre, at gælden i pct. af BNP er lavere efter planen end før, jf. artikel 15(2)(f) i KOM(2023) 240. Det fremgår imidlertid af bestemmelserne om kravene til planen at gælden enten skal være faldende eller holdes på et moderat niveau, jf. artikel 12(a). Disse bestemmelser indebærer således for lande med gæld under 60 pct. af BNP, at gælden godt kan være højere efter planen end før, så længe gælden fastholdes på et moderat niveau under 60 pct. af BNP

Kilde: Kommissionens forslag og egen tilvirkning

Krav til lande, der *ikke* overskrider traktatens grænser for underskud og gæld

Lande, der ikke har underskud eller gæld over hhv. 3 og 60 pct. af BNP, skal også fremsætte en udgiftssti. Landene skal tilrettelægge udgiftsstien, således det sikres, at gælden som minimum fastholdes på et moderat niveau under 60 pct. af BNP, og at underskuddet på den faktiske saldo i de 10 år efter tilpasningsperioden udgør maksimalt 3 pct. af BNP. Kommissionen vurderer ligeledes disse landes udgiftssti pba. kriterierne, ligesom disse lande også har mulighed for at anmode om en forlænget tilpasningsperiode på op til 7 år, under forudsætning af at de gennemfører en række reformer og investeringer (se nedenfor).

For lande, der ikke overskrider traktatens grænser for underskud og gæld, offentliggør Kommissionen ikke retningslinjer for udgiftsstien, hvilket skal ses i lyset af, at der ikke er behov for at nedbringe gæld eller underskud. I stedet oplyser Kommissionen en værdi af den primære strukturelle saldo (dvs. den strukturelle saldo ekskl. renteudgifter), der pba. en mellemfristet fremskrivning vurderes at sikre, at underskuddet på den faktiske saldo i de 10 år efter tilpasningsperioden udgør maksimalt

3 pct. af BNP. Denne værdi af den primære strukturelle saldo tager højde for effekterne på de offentlige finanser af den demografiske udvikling i de 10 år efter den 4-7 årige tilpasningsperiode. Den tager derimod ikke højde for en sikkerhedsmargin, som skal sikre, at det faktiske underskud holder sig under 3 pct. af BNP i forbindelse med normale konjunkturudsving. Kommissionens overvågning vil imidlertid fokusere på landenes fortsatte overholdelse af grænserne for underskud og gæld på baggrund af landenes egne udgiftsstier.

Investeringer og reformer

Alle landene skal i deres mellemfristede planer redegøre for de reformer og investeringer, der planlægges gennemført over planens 4-årige periode. Herunder skal der redegøres for, hvordan reformerne og investeringerne adresserer de landespecifikke anbefalinger, som landene er blevet tildelt ifm. det europæiske semester, samt bidrager til at korrigere evt. makroøkonomiske ubalancer identificeret ifm. proceduren for makroubalancer⁶.

Landene har derudover mulighed for at anmode om en forlænget finanspolitisk tilpasningsperiode på op til 7 år, hvis de forpligter sig til at gennemføre en pakke af reformer og investeringer, der tilsammen opfylder en række kriterier:

4. Styrker det økonomiske vækstpotentiale;
5. Understøtter finanspolitisk holdbarhed;
6. Bidrager væsentligt til EU's fælles strategiske prioriterer;
7. Adresserer de relevante landespecifikke anbefalinger, herunder anbefalinger i regi af proceduren for makroøkonomiske ubalancer;
8. Sikrer, at niveauet for de nationalt finansierede offentlige investeringer er højere under planen end årene før planen (dvs. ekskl. investeringer finansieret af fx EU's strukturfonde).

Kriterierne uddybes i et annekset til forslaget. Anneksets præcisering af kriterierne kan ændres af Kommissionen gennem en delegeret retsakt. Kommissionen kan ikke ændre de ovennævnte kriterier.

Landenes reformer og investeringer skal være så tilstrækkeligt klart beskrevet i planen, at Kommissionen har mulighed for at vurdere, om de ovennævnte kriterier er opfyldt. Reformerne skal gennemføres inden for planernes 4-årige periode, mens investeringerne skal være implementeret senest inden for tilpasningsperioden på op til 7 år. Omfanget af reformerne og investeringerne skal stå mål med omfanget af landenes gældsudfordringer. Planen skal derudover indeholde klare og realistiske indikatorer, der gør det muligt at vurdere, om reformerne og investeringerne bliver implementeret.

Hvis det land, der har fået godkendt en plan med en forlænget finanspolitisk tilpasningsperiode, ikke gennemfører de aftalte reformer og investeringer, kan Rådet give

---

⁶ Proceduren for makroøkonomiske ubalancer udgør rammen for samarbejdet i EU om systematisk overvågning og korrektion af makroøkonomiske ubalancer.

landet en henstilling om, at tilpasningsperioden forkortes, dvs. at landet får kortere tid til at sikre faldende gæld og et underskud under 3 pct. af BNP. Henstillingen kommer efter forslag fra Kommissionen.

Overvågning og implementering – det europæiske semester

Kommissionens forslag lægger op til at udvide det europæiske semester (den årlige procedure for drøftelser og koordination af EU-landenes økonomiske politikker), så semesteret også omfatter fremlæggelsen, vurderingen og godkendelsen af landenes mellemfristede planer samt overvågningen af implementeringen af planerne, *jf. boks 3.*

Boks 2

Proces for aflevering, vurdering, godkendelse og overvågning af de nationale mellemfristede planer

Indgivelse

Alle lande skal senest inden udgangen af april, året før en plan træder i kraft, aflevere en mellemfristet plan. Forud for aflevering af planen afholdes en teknisk dialog mellem landet og Kommissionen mhp. at sikre, at planen lever op til de fastsatte krav.

Vurdering

Kommissionen skal inden for to måneder vurdere planen, herunder særligt om den foreslåede udgiftssti sikrer, at gælden er faldende eller holdes på et fornuftigt niveau, at det faktiske underskud holdes under 3 pct. af BNP, at den finanspolitiske tilpasning ikke udskydes, samt at gælden er lavere efter planen end før. Derudover vurderes det, om de beskrevne reformer og investeringer er tilstrækkelige, særligt hvis landet anmoder om en forlænget tilpasningsperiode.

Hvis Kommissionen ikke kan give en positiv vurdering af landets plan, skal Kommissionen foreslå, at Rådet giver en henstilling til landet om at aflevere en justeret plan. Hvis landet fortsat ikke kan aflevere en tilfredsstillende plan, vil Kommissionen anbefale Rådet, at landets udgiftssti fastsættes på baggrund af de tekniske retningslinjer, som Kommissionen har offentliggjort.

Godkendelse

På baggrund af en positiv vurdering fra Kommissionen, skal Rådet overfor landet vedtage en henstilling, der fastsætter den finanspolitiske udgiftssti, der vil danne grundlag for overvågningen. Hvis landet har anmodet om en forlænget tilpasningsperiode, skal Rådet derudover endossere de planlagte reformer og investeringer, der ligger til grund for planen.

Overvågning

Kommissionen skal efterfølgende overvåge landenes implementering af planerne og særligt overholdelse af landenes godkendte udgiftssti. For at kontrollere afvigelser fra udgiftsstien, skal Kommissionen etablere en såkaldt kontrolkonto, der summerer de samlede positive og negative afvigelser fra udgiftsstien.

Fremskridtsrapporter

Som led i overvågningen af implementeringen af landenes planer, skal alle lande hvert år i april aflevere en offentlig rapport til Kommissionen, der gør status for fremskridtene med implementeringen af deres plan.

Fremskridtsrapporten skal indeholde en række oplysninger, herunder en sammenligning af de faktiske offentlige nettoudgifter og udgiftsstien godkendt ifm. landets plan, en opgørelse af gennemførte indtægtsforøgende og -reducerende tiltag, samt fremskridt med og videre planer for gennemførelsen af reformerne og investeringerne fastfast i planerne, samt informationer om arbejdsmarkedet og udvikling i socialpolitikken. Derudover skal rapporten indeholde en afsnit fra landets uafhængige finanspolitiske institution (De økonomiske råd i Danmark), hvori det vurderes om landet efterlever den fastsatte sti for nettoudgifterne

Landenes fremskridtsrapporter indgår som led i den årlige finanspolitiske og økonomiske overvågning i EU. Sammen med landenes mellemfristede planer erstatter fremskridtsrapporterne derfor de eksisterende stabilitets- og konvergensprogrammer samt det nationale reformprogram under det europæiske semester.

Kilde: Kommissionens forslag

Foruden at facilitere processerne vedr. de mellemfristede planer vil det europæiske semester med Kommissionens forslag fortsat indebære en årlig procedure med drøftelser og koordination af EU-landenes økonomiske politikker, der hvert år munder ud i *landespecifikke anbefalinger* til alle EU-lande for det indeværende og efterfølgende år.

Hvis et land ikke efterlever anbefalinger fra Rådet, kan landet, ligesom under de nuværende regler, modtage i) yderligere landespecifikke anbefalinger, ii) en advarsel eller henstilling fra Rådet eller iii) andre tiltag fastsat i nærværende forslag eller foranstaltninger under de korrigerende regler (se næste hovedafsnit).

Fleksibilitet ifm. afvigelser fra udgiftsstien

Landene kan i to tilfælde få lov til at afvige fra den udgiftssti, der er vedtaget i landets plan.

Det ene tilfælde er en alvorlig økonomisk lavkonjunktur i hele euroområdet eller EU (en generel undtagelsesklausul). Det andet tilfælde er, at der i et enkelt EU-land finder en exceptionel hændelse sted, der er uden for landets kontrol og har store konsekvenser for det pågældende lands offentlige finanser (en landespecifik undtagelsesklausul).

I begge tilfælde skal Rådet efter anbefaling fra Kommissionen vedtage en henstilling, der tillader landet at afvige fra den vedtagne udgiftssti i en afgrænset tidsperiode. En afvigelse må ikke være til fare for holdbarheden af de offentlige finanser.

Delegering

Flere tekniske krav i forslagene er fastsat i en række tilhørende annekser:

9. hvilke oplysninger som landenes planer skal indeholde;
10. hvilke oplysninger, der skal indgå i de årlige fremskridtsrapporter;
11. hvordan landenes afvigelser fra den godkendte udgiftssti opgøres (den såkaldte kontrolkonto);
12. hvilken metode Kommissionen bruger til at lave de fremskrivninger, der afgør om landenes gæld er faldende i de 10 år efter tilpasningsperioden;
13. hvilke EU-fælles strategiske prioriteter som reformerne og investeringerne skal bidrage til for at opnå en forlænget tilpasningsperiode;
14. de overordnede krav til landenes reformer og investeringer ifm. en forlænget tilpasningsperiode.

Kommissionens forslag lægger op til, at Kommissionen får ret til at vedtage delegerede retsakter, der kan erstatte en eller flere af de ovennævnte annekser (dog ikke annek 1). Kommissionen har på teknisk niveau oplyst, at muligheden for at vedtage

delegerede retsakter skal sikre, at detaljer om reglerne og implementeringen heraf kan forblive tidssvarende uden større regelændringer.

Kommissionen skal rådsføre sig med landenes tekniske eksperter, inden de fremsætter forslag til delegerede retsakter. Retsakten træder i kraft, hvis hverken Rådet eller Europa-Parlamentet gør indsigelse inden for en måned (indsigelsesperioden kan forlænges med en måned).

Forslag til ændring af de korrigerende regler

Kommissionen foreslår at ændre forordningen 1467/97 om proceduren for uforholdsmæssigt store underskud (KOM(2023) 241), de såkaldte *korrigerende* regler. De foreslåede ændringer har i høj grad til formål at sikre sammenhæng med forslaget til nye forebyggende regler.

Nedenfor gennemgås de centrale elementer i Kommissionens forslag.

Underskud over 3 pct. af BNP

Ifølge EU-traktaten⁷ skal landene sikre, at underskuddet på den faktiske offentlige saldo ikke overskrider 3 pct. af BNP, medmindre underskuddet er faldet kontinuerligt og er tæt på de 3 pct. af BNP, eller overskridelsen er exceptionel og midlertidig, og underskuddet fortsat tæt på de 3 pct. af BNP.

I Kommissionens forslag vurderes et lands overskridelse at være *exceptionel*, hvis der er en alvorlig økonomisk lavkonjunktur i hele euroområdet eller EU, eller hvis der finder en exceptionel hændelse sted, der er uden for landets kontrol og har store konsekvenser for det pågældende lands offentlige finanser. Definitionen på exceptionel skal sikre konsistens med de omstændigheder, der tillader et land at overskride den aftalte udgiftssti under de forebyggende regler.

Et lands overskridelse vurderes at være *midlertidig*, hvis Kommissionens økonomiske prognoser indikerer, at underskuddet igen er under 3 pct. af BNP ved afslutningen af de exceptionelle omstændigheder eller en alvorlig økonomisk krise.

Nedbringelse af høj gæld

Ifølge EU-traktaten skal lande sikre, at bruttogælden udgør under 60 pct. af BNP, eller at gælden er tilstrækkeligt nedadgående. I de korrigerende regler defineres begrebet *tilstrækkeligt nedadgående*, og en central ændring med forslaget er, at der etableres en større grad af sammenhæng mellem hhv. de forebyggende og korrigerende regler, end der er i dag.

I de eksisterende korrigerende regler skal lande, der overskrider traktatens grænse for gæld på 60 pct. af BNP, *nedbringe forskellen* mellem landets gældskvote og referenceværdien på 60 pct. af BNP *med 1/20 årligt*, den såkaldte gældsregel. Dette krav er i tillæg til kravene under de forebyggende regler om tilpasning af den strukturelle

---

⁷ EU-traktaten, artikel 126(2)

saldo og udgiftsvæksten. Lande, der ikke opfylder gældsreglen, kan blive pålagt en henstilling fra Rådet om at nedbringe for høj gæld.

Med Kommissionens forslag afskaffes gældsreglen, og den overordnede tilgang ændres, således at det kun skal undersøges om et land skal modtage en henstilling om at nedbringe for høj gæld, hvis det afviger fra den sti for de offentlige nettoudgifter, der fastsat i landenes planer godkendt af Rådet som led i de forebyggende regler (se afsnit om de forebyggende regler).

Vurdering af om et land skal have en henstilling

Hvis et lands underskud overskrider 3 pct. af BNP, eller et land med gæld over 60 pct. af BNP ikke overholder den fastsatte udgiftssti, skal Kommissionen iht. EU-traktaten udarbejde en såkaldt 126(3)-rapport⁸, der skal danne grundlag for at vurdere, om der overfor landet bør åbnes en EDP-henstilling.

I rapporten skal Kommissionen vurdere overskridelsen i lyset af en række *relevante faktorer*. I de eksisterende regler omfatter de relevante faktorer bl.a., om landet har overholdt de forebyggende regler. I lyset af forslaget til de nye forebyggende regler, foreslås det derfor at ændre de relevante faktorer, som skal tages i betragtning i 126(3)-rapporten.

En central ny relevant faktor, som skal tages i betragtning, er graden af landets såkaldte gældsudfordringer på mellemlangt sigt, hvis den aktuelle finanspolitik fastholdes de næste 10 år. Pba. analysen vurderes det, om landene har hhv. substantielle, moderate eller lave gældsudfordringer. Analysen, der ligger til grund for vurderingen, er den samme, som i forslaget til de nye forebyggende regler benyttes til at vurdere, om et lands gæld er faldene i årene efter den 4-7 årige tilpasningsperiode.

Hvis et land har substantielle gældsudfordringer, vil det som hovedregel føre til, at Kommissionen foreslår at åbne en henstilling.

I den seneste *Debt Sustainability Monitor 2022*⁹, vurderer Kommissionen, at 9 lande har substantielle gældsudfordringer, *jf. tabel 2*. Kommissionen kategoriserer Danmark som et land med lave gældsudfordringer.

---

⁸ 126(3) henviser til den relevante artikel i EU-traktaten, der ligger til grund for udarbejdelse af rapporten.

⁹ Debt sustainability monitor er en publikation af Kommissionen, der vurderer holdbarheden af landenes gæld og finanspolitik på kort, mellemlangt og langt sigt. Det er Kommissionens analyse af holdbarheden på mellem-langt sigt, der benyttes i Kommissionens forslag.

Tabel 2
Kommissionens kategorisering af gældsudfordringerne i EU-landene

Land	Gæld i pct. af BNP (2023)	Udfordringer for gældens holdbarhed	Land	Gæld i pct. af BNP (2023)	Udfordringer for gældens holdbarhed
Belgien	106,0	Substantiel	Malta	54,8	Moderat
Bulgarien	25,0	Lav	Nederlandene	49,3	Moderat
Cypern	80,4	Moderat	Polen	50,5	Moderat
Danmark	30,1	Lav	Portugal	106,2	Substantiel
Estland	19,5	Lav	Rumænien	45,6	Moderat
Finland	73,9	Moderat	Slovakiet	58,3	Substantiel
Frankrig	109,6	Substantiel	Slovenien	69,1	Moderat
Grækenland	160,2	Substantiel	Spanien	110,6	Substantiel
Irland	40,4	Lav	Sverige	31,4	Lav
Italien	140,4	Substantiel	Tjekkiet	42,9	Moderat
Kroatien	63,0	Substantiel	Tyskland	65,2	Moderat
Letland	39,7	Lav	Ungarn	70,7	Substantiel
Litauen	37,1	Lav	Østrig	75,4	Moderat
Luxembourg	25,9	Lav			

Anm.: Farverne grøn, gul og rød angiver, om et land vurderes at have hhv. lave, moderate eller substantielle gældsudfordringer. Grøn tekst angiver lande, hvis gæld i 2023 ikke ventes at overstige 60 pct af BNP.

Kilde: Kommissionens *Debt Sustainability Monitor 2022* (april 2023) og Kommissionens forårsprognose (maj 2023).

De øvrige relevante faktorer, ud over landets gældsudfordringer, som Kommissionen vil tage i betragtning er:

- Udviklingen i landenes mellemfristede økonomiske udvikling, herunder særligt udviklingen i inflationen og udviklingen i de økonomiske konjunkturer;
- Udviklingen i de mellemfristede budgetter, herunder særligt den faktiske afvigelse fra udgiftsstien godkendt i landets plan, samt om afvigelsen skyldes en alvorlig økonomisk lavkonjunktur eller exceptionelle omstændigheder uden for regeringens kontrol, samt afvigelsen relativt til de retningslinjer for udgiftsstien, som Kommissionen har offentliggjort ifm. de forebyggende regler;
- Udviklingen i landes gæld, herunder gældens løbetid samt hvilken valuta gælden er optaget i;
- Gennemførelsen af reformer og investeringer, herunder særligt tiltag mhp. at korrigere makroøkonomiske ubalancer, og hvor effektive landets nationale budgetregler er.

Ligesom under de eksisterende regler skal Kommissionen derudover tage højde for andre relevante faktorer som påpeget af det pågældende land i betragtning, og økonomisk støtte givet af landet mhp. international solidaritet skal tages i betragtning.

Som noget nyt foreslås det, at den uafhængige finanspolitiske institution i landet (fx De Økonomiske Råd i Danmark), skal udtale sig om de relevante faktorer, der vurderes i en 126(3)-rapport.

Rådet og Kommissionen skal herefter foretage en helhedsvurdering af de relevante faktorer mhp. at vurdere overskridelsen af udgiftsstien eller underskudskravet.

For lande med gæld over 60 pct. af BNP, der har underskud over 3 pct. af BNP, skal de relevante faktorer, som i dag, kun tages i betragtning, hvis underskuddet er tæt på 3 pct. af BNP samt hvis overskridelsen vurderes at være *midlertidig*.

I de tilfælde, hvor landene er blevet tilladt at afvige fra deres aftalte udgiftsstier pga. af en alvorlig økonomisk lavkonjunktur i hele EU eller euroområdet, kan Kommissionen og Rådet beslutte ikke at åbne en henstilling.

Åbning af en henstilling

Efter Kommissionen har udarbejdet en 126(3)-rapport for et land, skal Rådet på teknisk niveau udtale sig om rapporten. Hvis Kommissionen i lyset af udtalelsen vurderer, at der er tale om et for stort underskud eller for høj gæld, skal Kommissionen herefter foreslå, at Rådet vedtager en henstilling over for det pågældende land.

Ifm. en henstilling skal Rådet samtidigt henstille om størrelsen på de budgetforbedringer, som landet bør tage inden for maksimalt et halvt år samt en tidsfrist for at korrigere et for stort underskud. I særlige situationer kan denne periode forkortes til et halvt år.

Den ovennævnte procedure fastholder tilgangen i de eksisterende regler.

Under de eksisterende regler indebærer Rådets anbefaling til et land med en henstilling som hovedregel, at underskuddet årligt skal nedbringes med 0,5 pct. af BNP målt på den strukturelle saldo.

I forslaget ændres dette krav, således at et land i stedet anbefales, at udgiftsstien for de offentlige nettoudgifter tilrettelægges således, at det er konsistent med en budgetforbedring på 0,5 pct. af BNP årligt¹⁰, en såkaldt korrigerende udgiftssti.

Den korrigerende udgiftssti skal også sikre, at det er plausibelt, at gælden er nedadgående eller fastholdes på et forsvarligt niveau, hvilket afspejler tilgangen i forslaget til nye forebyggende regler.

Herefter skal landet ligesom i dag inden for de 3-6 måneder afgive en rapport til Rådet og Kommissionen om tiltag iværksat for at forbedre de offentlige finanser.

---

¹⁰ Kommissionens forslag fastsætter ikke præcist, hvordan den årlige budgetforbedring på 0,5 pct. af BNP skal opgøres.

Som noget nyt skal de uafhængige finanspolitiske institutioner også udtale sig om, hvorvidt tiltagene vurderes at være tilstrækkelige.

Ophævelse af henstilling

Rådet kan kun ophæve en underskudhenstilling over for et land, når Kommissionens prognoser viser, at underskuddet er bragt varigt under 3 pct. af BNP, hvilket er på linje med de eksisterende regler.

Som noget nyt præciseres det, under hvilke omstændigheder en gældshenstilling over for et land kan ophæves, dvs. hvis en henstilling er åbnet efter et land har overskredet udgiftsstien aftalt i landets mellemfristede plan. I dette tilfælde ophæves henstillingen, når landet de seneste to år har overholdt den korrigerende udgiftssti anbefalet af Rådet, og Kommissionens prognose indikerer, at landet også overholder udgiftsstien i det pågældende år.

Sanktioner

Som under de eksisterende regler, kan et euroland, der gentagende gange ikke efterlever en henstilling fra Rådet om at nedbringe et for stort underskud, blive pålagt sanktioner. Ikke-eurolande kan ikke pålægges sanktioner.

Kommissionen foreslår dog, at strukturen på de økonomiske sanktioner ændres, bl.a. i lyset af at intet land tidligere er blevet pålagt sanktioner. I de nuværende regler, kan lande modtage bøder bestående af en fast del på 0,2 pct. af BNP samt en variabel del på 1/10 af forskellen på landets underskud og grænsen på 3 pct. af BNP målt i procentpoint. Det foreslås, at et land, der ikke følger en henstilling, hvert halve år kan modtage bøder på op til 0,05 pct. af BNP, og at bøderne sammenlagt ikke må overstige 0,5 pct. af BNP¹¹.

Forslag til ændring af direktiv om EU-landenes nationale budgetrammer

Forslaget til ændring af Rådets direktiv 2011/85/EU om minimumskrav til EU-landenes finanspolitiske og budgetmæssige rammer, lægger bl.a. op til ændringer vedrørende det eksisterende direktivs i) bestemmelser om anvendelsen af uafhængige finanspolitiske institutioner (såsom De Økonomiske Råd i Danmark), ii) bestemmelser fsva. harmoniseringen af regnskabspraksis samt iii) bestemmelser vedr. udarbejdelsen af makroøkonomiske prognoser mv.

Nedenfor gennemgås de centrale elementer i Kommissionens forslag.

Nationale uafhængige finanspolitiske institutioner

I Rådets direktiv fra 2011 fastsættes der ikke minimumskrav til brugen af nationale uafhængige finanspolitiske institutioner i EU-landenes nationale finanspolitiske

---

¹¹ Foruden bestemmelserne om sanktioner i de finanspolitiske regler, er der i de gældende regler for EU-budgettet en såkaldt konditionalitet (gældende for alle EU-lande), der medfører, at struktur- og genopretningsmidler kan tilbageholdes i tilfælde af manglende efterlevelse af de finanspolitiske regler. Reglerne om konditionalitet indgår dog ikke i reformen af de finanspolitiske regler.

rammer og procedurer. I direktivet fra 2011 specificeres det dog bl.a., at EU-landenes prognoser bør sammenlignes med prognoser udarbejdet af uafhængige institutioner.

Kommissionens forslag af 26. april 2023 lægger op til, at uafhængige nationale finanspolitiske institutioner skal være etablerede ved lov eller andre bindende bestemmelser. Det specificeres endvidere, at de uafhængige nationale finanspolitiske institutioner skal udføre følgende opgaver:

- Udarbejde eller godkende hhv. økonomiske og budgetmæssige prognoser (år-lige og mellemfristede) liggende til grund for det pågældende lands mellemfristede planer vedr. finans- og strukturpolitik, der udarbejdes som led i foreslåede procedurer under de fælles finanspolitiske EU-regler, jf. særskilt afsnit.
- Udarbejde eller godkende holdbarhedsanalyser liggende til grund for regeringens mellemfristede finanspolitiske planlægning.
- Udarbejde eller godkende vurderinger af effekter af politiske tiltag på holdbarhed og vækst.
- Overvåge efterlevelse af nationale finanspolitiske regler.
- Overvåge efterlevelse af EU's fælles finanspolitiske regler i det pågældende land.
- Foretage løbende vurderinger af de nationale finanspolitiske rammer og regler, herunder mhp. at vurdere effektiviteten af rammerne og reglerne.
- Deltage i løbende høringer i det pågældende nationale parlament.

Forslaget lægger op til, at EU-landene skal efterleve anbefalinger og vurderinger fra de uafhængige nationale finanspolitiske institutioner eller offentligt forklare evt. manglende efterlevelse af anbefalinger og vurderinger (et såkaldt *følg-eller-forklar* princip).

Indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i alle offentlige delsektorer

I Rådets direktiv fra 2011 stilles der bl.a. krav om, at EU-landene skal have regnskabsregler, der dækker alle offentlige subsektorer og sikre regnskaber, der indeholder informationer, som er nødvendige for at udarbejde data baseret på ESA 95-standarden.

Kommissionens forslag af 26. april 2023 lægger op til, at EU-landene senest i 2030 skal have etableret regnskabsregler, der er harmoniseret nationalt, baseret på omkostningsbaserede regnskabsprincipper og dækker alle offentlige undersektorer. Regnskabsreglerne skal desuden sikre, at de omfattede regnskaber indeholder den information, som er nødvendig for at udarbejde data baseret på ESA 2010-standarden.

Makroøkonomiske prognoser

I Rådets direktiv fra 2011 fastslås det bl.a., at EU-landene generelt skal basere den finanspolitiske planlægning på realistiske prognoser, der anvender den mest aktuelle information.

Kommissionens forslag af 26. april 2023 lægger bl.a. op til, at makroøkonomiske prognoser, der ligger til grund for landenes mellemfristede planer, skal udarbejdes eller godkendes af uafhængige nationale finanspolitiske institutioner, jf. ovenstående afsnit om uafhængige finanspolitiske institutioner. Kommissionen foreslår endvidere, at forskelle mellem nationale prognoser og Kommissionens prognoser skal forklares af de nationale myndigheder, samt at prognoser udarbejdet af nationale myndigheder løbende skal vurderes af uafhængige enheder.

Øget fokus på klimaspørgsmål i bl.a. nationale mellemfristede rammer og rapportering

Med Rådets direktiv fra 2011 lægges det fast, at EU-landene skal etablere nationale mellemfristede rammer for finanspolitikken, herunder mellemfristede mål for de offentlige finanser. Med direktivet forpligtes EU-landene også til løbende at rapportere på udviklingen i de nationale offentlige finanser.

Kommissionens forslag lægges op til, at de eksisterende bestemmelser om, at EU-landene skal have nationale mellemfristede finanspolitiske rammer, udvides, så disse rammer nu også skal indeholde procedurer, der bl.a. medfører løbende vurderinger af makroøkonomiske risici vedr. klimaforandringer samt disse risici's betydning for de offentlige finanser og klimapolitikker.

Kommissionen lægger også op til, at EU-landene skal offentliggøre en række yderligere informationer i tillæg til de eksisterende bestemmelser om rapportering vedr. finanspolitikkerne og offentlige budgetter. Der er bl.a. tale om, at EU-landene, hvis det er muligt, skal offentliggøre information om eventualforpligtelser knyttet til katastrofer og klimaforandringer samt økonomiske tab som følge heraf (herunder økonomiske tab der bæres af den offentlige sektor og instrumenter iværksat for at reducere tab).

Formandskabets mulige kompromisforslag og centrale spørgsmål i forhandlingerne

Formandskabet ventes ifm. ECOFIN d. 9. november at præsentere nogle konkrete kompromisforslag til en reform af de finanspolitiske regler baseret på Kommissionens pakke af lovforslag af 26. april 2023.

Kompromisforslagene ventes at afspejle, at der generelt er opbakning til nogle centrale elementer i Kommissionens forslag, herunder at de finanspolitiske krav forankres i 4-årige nationale, mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik, at de mellemfristede planer skal fastlægge en sti for de offentlige nettoudgifter, at denne udgiftssti under visse betingelser kan forlænges fra 4 til 7 år ved gennemførelse af reformer og investeringer, samt at proceduren for henstillinger ved uforholdsmæssigt store underskud over 3 pct. af BNP fastholdes på linje med de eksisterende regler. Kompromisforslagene fra formandskabet vil muligvis forholde sig til visse konkrete temaer, som generelt er centrale i forhandlingerne om reformen af de finanspolitiske regler:

- a) **Minimumskrav til gældsreduktion og udgiftsstier**, dvs. at de centrale krav til landenes finanspolitik, og særligt hvor meget og hvor hurtigt lande skal nedbringe høj og uholdbar gæld, underlægges nogle minimumskrav. Minimumskravene ventes at skulle supplere det centrale krav i Kommissionens forslag om, at lande med høj gæld skal sikre, at gælden er plausibelt faldende efter tilpasningsperioden i landets plan.
- b) **Incitament til reformer og råderum til investeringer**, herunder udformningen af kriterier for reformer og investeringer, som landene skal efterleve, hvis de skal have godkendt en anmodning om at forlænge den finanspolitiske tilpasningsperiode fra 4 til 7 år (og dermed opnå mere lempelige krav til de årlige udgiftslofter og længere tid til gældsreduktion).
- c) **Institutionel balance**, herunder at de uafhængige finanspolitiske institutioners (såsom De Økonomiske Råd) rolle i samarbejdet om reglerne generelt fastholdes, evt. med visse tilpasninger, samt hvordan EU-landene i Rådet skal involveres i beslutninger om at anvende undtagelsesklausuler og om de metoder, der benyttes til at vurdere gældsholdbarhed, herunder om en given finanspolitisk tilpasning sikrer, at gælden er plausibelt faldende eller holdes stabilt på et moderat niveau.
- d) **Håndhævelse af reglerne**, herunder fastlæggelse af procedurer for tildeling af henstillinger om at nedbringe for store underskud eller for høj gæld på linje med Kommissionens forslag, evt. med justeringer og konkretisering af, hvilke faktorer der skal tages højde for i vurderinger og beslutninger vedr. tildeling af henstillinger om for store underskud eller afvigelser fra udgiftsstierne, samt hvor meget et land tillades over tid at afvige fra deres godkendte udgiftssti, inden de tildeles en henstilling (den såkaldte kontrolkonto).

4. Europa-Parlamentets holdning

Reformen af EU's finanspolitiske regler skal behandles i Europa-Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg, der har ansvaret for sagen. Derudover kan Udvalget om Beskæftigelse og Social Anliggende udtale sig om forslagene.

Europa-Parlamentet har foreløbigt ikke udtalt sig om Kommissionen meddelelse fra november 2022 eller forslag af 26. april 2023.

Europa-Parlamentet vedtog 10. marts 2022 en resolution om det europæiske semester¹², hvori der bl.a. blev opfordret til at styrke Europa-Parlamentets demokratiske rolle i samarbejdet under EU's økonomiske og finanspolitiske rammer.

Europa-Parlamentet vedtog derudover 8. juli 2021 en resolution om evalueringen af de økonomiske og finanspolitiske rammer i EU¹³. Der henvises til uddybning

---

¹² Resolution P9_TA(2022)0076

¹³ Resolution P9_TA(2021)0358

herom i samlenotatet til Folketingets Europaudvalg ifm. ECOFIN 9. november 2021.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget til de nye forebyggende regler implementeret traktatens krav om at sikre multilateral overvågning af landenes budgetter samt koordination af den økonomiske politik. Forslagene til ændring af de korrigerende regler samt direktivet for om kravene til EU-landenes nationale budgetrammer sikrer uniforme krav til efterlevelse af og tilpasning mod traktatens grænser for underskud og gæld. Kommissionen konkluderer, at landene ikke enkeltvis vil kunne opfylde disse krav fra EU-traktaten tilstrækkeligt.

Regeringen tilslutter sig Kommissionens vurdering.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes, at en reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler på linje med Kommissionens forslag ikke vil medføre behov for ændringer af budgetloven.

En ændring af direktivet om minimumskrav til nationale finanspolitiske rammer på linje med Kommissionens ændringsforslag vil muligvis indebære et behov for ændring loven om Det Økonomiske Råd, herunder som følge af forslaget om, at uafhængige finanspolitiske institutioner (dvs. De Økonomiske Råd i Danmark) skal udarbejde eller godkende de prognoser og holdbarhedsanalyser, som regeringens mellemfristede plan baseres på.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til en ændring af direktivet om EU-standarder for de nationale finanspolitiske rammer kan have direkte statsfinansielle konsekvenser. Evt. statsfinansielle konsekvenser vil afhænge af den konkrete nationale udmøntning.

Herunder kan der i mindre omfang være statsfinansielle konsekvenser forbundet med forslaget om, at de uafhængige finanspolitiske institutioner pålægges ekstra opgaver, særligt ift. at udtale sig ifm. en 126(3)-rapport under de korrigerende regler og enten at udarbejde eller endossere de økonomiske prognoser, der lægger til grund for et lands mellemfristede plan. Forslaget kan indebære udgifter til 1-2 ekstra årsværk tildelt de Økonomiske Råds sekretariat.

Derudover kan der være statsfinansielle konsekvenser som følge af forslaget om, at EU-landene senest i 2030 skal have etableret regnskabsregler, der er harmoniseret nationalt, baseret på omkostningsbaserede regnskabsprincipper og dækker alle offentlige undersektorer. Omkostningsbaserede regnskaber er i dag obligatorisk i stort set hele staten samt i regionerne, men der er ikke krav om, at regnskaberne skal følge bestemte standarder. Udgifterne til at implementere omkostningsbaserede IP-SAS-standarder (International Public Sector Accounting Standards) i hele staten er

tidligere estimeret til – med stor usikkerhed – at udgøre ca. 70 mio. kr. På kommunalt niveau er det i dag frivillig at benytte omkostningsbaserede regnskaber. Der er ikke foretaget skøn for de administrative omkostninger ved omlægning til omkostningsbaserede regnskaber i kommunerne.

Forslagene til nye forebyggende regler og ændrede korrigerende regler har ikke direkte statsfinansielle konsekvenser, men de finanspolitiske og økonomiske rammer på EU-niveau kan dog have væsentlige indirekte konsekvenser for de offentlige finanser og deres modstandsdygtighed og den generelle økonomiske udvikling i landene. Sunde og holdbare offentlige finanser på tværs af EU-landene vil generelt mindske risikoen for gældskriser og mindske presset for fælles EU-gæld og overførsler mellem landene mhp. stabilisering ifm. økonomisk kriser. Fælles gæld eller overførsler mellem EU-landene ventes at have negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, der vil være nettobidragyder.

Evt. afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter skal holdes inden for berørte ministeriers eksisterende bevillinger, jf. budgetvejledningens pkt. 2.4.1.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

En eventuel reform af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer ventes at have samfundsøkonomiske konsekvenser, idet rammerne har betydning for, hvordan landene tilrettelægger deres økonomiske politik, hvilket har betydning for den økonomiske udvikling i landene selv, herunder Danmark, og i EU som helhed. Konsekvenserne kan være positive, hvis reformen understøtter, at landene generelt fører mere sund og holdbar finanspolitik. Omvendt kan en reform have negative konsekvenser, hvis den fx medfører, at lande får svagere tilskyndelse til at føre sund finanspolitik og reducere høj gæld.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været sendt i ekstern høring, og der er i den forbindelse modtaget høringssvar fra Dansk Industri og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Der henvises til samlenotat oversendt ifm. ECOFIN 16. juni 2023, hvor høringssvarene indgår.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene støtter generelt en reform af reglerne mhp. at sikre, at reglerne i højere grad understøtter målene om sunde og holdbare offentlige finanser, herunder via øget nationalt ejerskab til reglerne, simplere finanspolitiske mål og et mere mellemfristet fokus. Der er dog blandt landene forskellige holdninger til, hvordan reglerne bedst understøtter disse mål.

En række lande lægger generelt vægt på effektive regler, der er ligeså ambitiøse som reglerne i dag ift. at sikre sunde og holdbare offentlige finanser og troværdig og

vedvarende reduktion af høj offentlig gæld. Andre lande ønsker generelt mere fleksible regler, der samlet set medfører lempeligere rammer for tilrettelæggelsen af de nationale finanspolitikker.

Landene støtter generelt, at reglerne baseres på en mellemfristet tilgang med flerårige planer, der samtidigt danner udgangspunkt for overvågningen af landenes finanspolitik, herunder på baggrund af en form for udgiftslofter. Det støttes, at planerne også kan revideres fx ifm. regeringsskifte. Derudover er der blandt landene enighed om, at de væsentligste krav i reglerne ikke efterfølgende skal kunne ændres af Kommissionen via delegerede retsakter, samt at øgede forsvarsudgifter skal være en relevant faktor, der skal tages i betragtning ifm., at det vurderes, om et land skal tildeles en henstilling om at nedbringe et for stort underskud.

Nogle lande lægger vægt på, at reglerne til en vis grad forsat stiller uniforme krav til EU-landene, mens en række lande omvendt ønsker, at de finansielle krav i højere grad end i dag tilpasses de enkelte lande og deres økonomiske udfordringer, fx i lyset af deres gældsudfordringer samt behov for reformer og offentlige investeringer. For nogle lande afspejler ønsket om mere differentierede krav til landene, at reglerne i højere grad end i dag skal sikre faldende gæld og underskud under 3 pct. af BNP i lande med store finansielle udfordringer. For andre lande er ønsket om mere differentierede regler sammenfaldende med ønsker om generelt lempeligere krav til reduktion af høj gæld og store underskud end i dag. Flere lande ønsker, at reglerne i højere grad skal understøtte flere investeringer. Enkelte lande ønsker, at der stilles krav om reformer. Kun enkelte lande lægger fx vægt på at mere lempelige strammingskrav skal modsvares af reformer.

En række lande er generelt skeptiske fsva. Kommissionens forslag om en styrket rolle til uafhængige finansielle institutioner i de nationale finansielle rammer og procedurer. Kun enkelte lande støtter omvendt en markant styrket rolle for de uafhængige finansielle institutioner ifm. håndhævelsen af EU's finansielle regler.

Det er fortsat usikkert, hvilke eventuelle ændringer landene kan enes om, og hvordan landene ifm. ECOFIN 9. november vil forholde sig til mulige kompromisforslag fra formandskabet.

10. Regeringens generelle holdning

For danske prioriteter vedr. reformen af EU's finansielle regler henvises generelt til forhandlingsoplægget i Folketingets Europaudvalg 14. juni 2023.

Regeringen går åbent og konstruktivt ind i drøftelserne om en reform af EU's finansielle og økonomiske rammer og er åben for ændringer, der kan forbedre reglerne inden for rammerne af EU-traktaten og på den baggrund sikre realistiske og ambitiøse krav til udviklingen i EU-landenes offentlige finanser.

Det er generelt centralt for regeringen, at de fælles EU-regler bidrager til sunde offentlige finanser og ansvarlig økonomisk politik i EU, da sunde offentlige finanser understøtter lave renter, forebygger gældskriser og er en forudsætning for EU's

økonomiske velstand og evne til at håndtere udfordringer vedr. fx grøn omstilling og behov for styrket forsvar. Stærke europæiske økonomier med sunde offentlige finanser udgør desuden grundlaget for EU's globale vægt og evne til at varetage EU's interesser internationalt. Lempeligere regler vil sammen med de kraftigt forøgede gældskvoter i mange EU-lande øge risikoen for nye gældskriser og kunne medføre pres for mere fælles finanspolitik mhp. direkte overførsler mellem lande og konjunkturstabilisering. Regeringen vil derfor arbejde for, at en reform af de finanspolitiske regler ikke medfører lempeligere regler og svækkede offentlige finanser i EU. Der er desuden centralt for regeringen, at en reform er forenelig med forsat brug af den danske budgetlov.

Regeringen vurderer på den baggrund, at følgende generelle prioriteter er centrale:

- *En balanceret reform, der sikrer sunde offentlige finanser og lavere gæld.* Hvis reglerne lempes på nogle punkter, bør reglerne og deres gennemførelse styrkes tilsvarende på andre punkter. Regeringen kan således generelt støtte forslaget, hvis den øgede fleksibilitet ift. gældsreduktion mv. samtidig modsvares af fx bedre håndhævelse og klare krav om sikring af sunde og holdbare offentlige finanser.
- *Transparente krav med minimumsstandarder især for høtgældslande.* Forslaget om, at de gældende krav til gældsreduktion m.v. skal erstattes med landespecifikke mellemfristede planer for holdbar gældsudvikling kan støttes, hvis der samtidig fastsættes minimumskrav til styrkelsen af de offentlige finanser især til lande med store gældsudfordringer. Minimumsstandarder kan vedrøre referencestier for udgiftslofterne, visse årlige forbedringer af saldoen for at nedbringe underskud over 3 pct. af BNP, samt visse krav til gældens udvikling i planens periode og især efter planernes implementering i lande med høj gæld.
- *Realistiske krav.* Reglerne skal stille realistiske krav til landene mhp. at fremme efterlevelse og håndhævelse af reglerne. Regeringen kan derfor bl.a. støtte forslaget om forankring af finanspolitiske krav i mellemfristede planer, der vurderes at medføre mere realistiske krav til fx gældsreduktionen i høtgældslande.
- *Udskudt reduktion af gæld på kort sigt bør modsvares af reformer og styrket holdbarhed på længere sigt.* Hvis reglerne skal tillade, at landene kan lave forlængede tilpasningsperioder med højere udgiftslofter og udskudt gældsreduktion på kort sigt, bør reglerne samtidig stille krav om tiltag til styrkelse af den finanspolitiske holdbarhed på længere sigt. Der bør her være fokus på reformer, der styrker de offentlige finanser ved at nedbringe de offentlige udgifter eller øge de offentlige indtægter på længere sigt, fx reformer af pensionssystemer, mens sådanne forlængede tilpasningsperioder ikke bør begrundes alene med investeringer eller andre udgifter.
- *Ingen undtagelser fra reglerne for visse udgifter.* Alle udgifter skal i sidste ende finansieres, og EU-landene må prioritere mellem forskellige udgifter til fx velfærd, offentlige investeringer og udgifter til grøn omstilling og forsvar mv. inden for en holdbar ramme. Undtagelser fra reglerne af visse typer udgifter skaber ikke nye penge og vil afføde pres for undtagelse af flere udgiftsområder, hvilket vil svække mulighederne for at styre de offentlige finanser og yderligere undermi-

nerede de offentlige finanser i de lande, der allerede har høj gæld. Dertil kommer, at undtagelser ikke ændrer på, at kreditvurderinger og statsgældsrenter afhænger af de samlede offentlige finanser.

- *En reform skal være konsistent med budgetloven i Danmark.* Selvom EU-reglerne baseres på en nettoudgiftsindikator som primært styringsinstrument, skal finanspolitikken i Danmark fortsat kunne tilrettelægges inden for budgetlovens rammer som hidtil baseret på den strukturelle saldo som det centrale styringsinstrument og udgiftslofter for stat, kommuner og regioner.
- *En reform skal ikke ændre ved national ansvarsfordeling fsva. udarbejdelsen af prognoser mv.* Prognoser og fremskrivninger udarbejdet af nationale myndigheder (Økonomiministeriet og Finansministeriet i Danmark) skal fortsat kunne anvendes som grundlag for regeringens mellemfristede planer og budgetplanlægning på linje med eksisterende praksis. Prognoser og fremskrivninger udarbejdet af nationale myndigheder skal ikke godkendes af uafhængige institutioner (De Økonomiske Råd i Danmark) for at kunne anvendes som grundlag for mellemfristede planer mv. Uafhængige nationale institutioner skal fortsat foretage en vurdering overholdelsen af de finanspolitiske regler på linje med eksisterende regler.
- *Styrket håndbævelse.* Der skal pba. transparente kriterier kunne tildeles henstillinger ved brud på 3-procentsgrænsen for de faktiske underskud samt i tilfælde af utilstrækkelig gældsnedbringelse i lyset af manglende efterlevelse af udgiftslofterne fastsat i de nationale planer.
- *Transparente regler, der sikrer ligebehandling.* Reglerne skal være transparente og give forudsigelige rammer for planlægning af nationale finanspolitikker samt mulighed for kontrol med landenes efterlevelse af reglerne.
- *Begrænsning af muligheder for ændringer via delegering.* Det er vigtigt for Regeringen, at de centrale bestemmelser fastlægges i selve EU-retsakterne, som besluttet i Rådet, og ikke i annekser, som kan ændres af Kommissionen via delegerede retsakter.
- *Proportionalitet i kravene til EU-landene.* Krav til finans- og strukturpolitikkerne bør afspejle landenes behov og økonomiske udfordringer, herunder ved brug af differentierede krav pba. analyser af landenes gældsudfordringer på grundlag af fælles analysemetoder.

Foruden de ovenfor nævnte centrale prioriteter, vil regeringen også arbejde for, i) at der generelt etableres klare rammer for fleksibilitet i anvendelsen af reglerne, herunder ift. anvendelsen af undtagelsesklausuler, ii) at centrale elementer i reglerne i høj grad specificeres i relevante forordninger og i mindre grad i fx annekser, som er omfattet af delegering, iii) at analyser mv. af bl.a. gældsudfordringer- og holdbarhed, der ligger til grund for vurderinger og krav i reglerne, baseres på fælles objektive og transparente metoder, samt iv) at implementeringen af omkostningsbaserede regnskaber foregår nationalt og ikke underlægges krav om, at regnskabsregler skal være ens på tværs af offentlige delsektorer samt krav om konsoliderede regnskaber for den offentlige sektor samlet set.

For regeringen er det centralt, at en eventuelle kompromisforslag fra formandskabet er forenelige med de danske prioriteter og hensyn.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om en reform af EU's finanspolitiske regler er løbende blevet forelagt Folketingets Europaudvalg. Senest er sagen blevet forelagt ifm. ECOFIN 17. oktober 2023, ECOFIN 14. juli 2023 og derudover ifm. ECOFIN 16. juni 2023, hvor Kommissionens lovforslag blev drøftet første gang, samt ifm. ECOFIN 14. marts 2023, hvor ECOFIN vedtog rådskonklusioner om Kommissionens meddelelse fra november 2022.

Europaudvalget er desuden blevet forelagt sagen ifm. ECOFIN 9. november 2021, hvor Kommissionen præsenterede en meddelelse om en evaluering af reglerne, ifm. ECOFIN 15. marts 2022, hvor Kommissionen præsenterede en meddelelse med foreløbige observationer ifm. evalueringen, ifm. ECOFIN 6. december 2022, hvor Kommissionen præsenterede sit udspil til en reform af reglerne fra november 2022 samt ifm. ECOFIN 14. februar 2023, hvor landene drøftede udvalgte spørgsmål i relation til Kommissionens udspil.

Dagsordenspunkt 2: Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine

KOM(2023)0338

1 Resume

ECOFIN 9. november 2023 ventes igen at drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine. Der foreligger aktuelt ikke information om et særligt fokus for drøftelsen 9. november. Regeringen finder det vigtigt, at ECOFIN løbende drøfter konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine.

2. Baggrund

Sagen om de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine er løbende blevet drøftet på ECOFIN-møderne siden februar 2022. Drøftelserne har dækket over en række forskellige emner, herunder de økonomiske udsigter for EU-landene, nationale finanspolitiske kompensationstiltag og fælles EU-tiltag i lyset af stigende inflation og høje energipriser, EU's finansielle støtte til Ukraine samt aspekter af EU's sanktioner mod Rusland. Der henvises generelt til tidligere samlenotater om økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, senest forud for ECOFIN 17. oktober 2023.

3. Formål og indhold

ECOFIN 9. november 2023 ventes igen at drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine. Drøftelserne vil bl.a. kunne berøre:

- De økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands krig i Ukraine
- EU's finansielle assistance til Ukraine
- EU's sanktioner mod Rusland mv.
- Anvendelse af afkast fra immobiliserede russiske aktiver til at støtte Ukraines genopbygning

De økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands krig i Ukraine

IMF vurderer generelt, at de afledte effekter på verdenshandelen og den geopolitiske og økonomiske fragmentering i kølvandet på Ruslands krig i Ukraine, på længere sigt vil være negativt for den globale økonomiske aktivitet. Det er især på råvaremarkederne, at fragmenteringen i øget grad bliver synlig og især kommer til udtryk igennem højere prisudsving. Ligeledes fremhæver IMF fragmenteringen som en af de store nedadrettede risici for den globale økonomiske aktivitet, også på kort sigt.

IMF har i sin økonomiske prognose fra oktober opjusteret deres skøn for den økonomiske vækst i både Rusland og Ukraine i 2023 ift. tidligere prognoser i 2023, *jf. tabel 1*. Ruslands invasion af Ukraine har dog generelt haft betydelige negative økonomiske konsekvenser for Ukraine, herunder for de offentlige finanser, *jf. tabel 2*.

Ruslands invasion af Ukraine har også negativ betydning for EU-landenes økonomier, herunder i form af høje energipriser og svækket forbruger- og erhvervstillid.

Tabel 3 Skøn for BNP-vækst fra IMF's World Economic Outlook-rapport, oktober 2023

Pct.	Vækstprognose oktober 2023			Ændring ift. juli 2023 ¹		Ændring ift. april 2023 ²	
	2022	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Verden	3,5	3,0	2,9	0,0	-0,1	0,2	-0,1
Avancerede økonomier	2,6	1,5	1,4	0,0	0,0	0,2	0,0
USA	2,1	2,1	1,5	0,3	0,5	0,5	0,4
Euroområdet	3,3	0,7	1,2	-0,2	-0,3	-0,1	-0,2
Vækstmarkeder og udviklingsøkonomierne	4,1	4,0	4,0	0,0	-0,1	0,1	-0,2
Rusland	-2,1	2,2	1,1	0,7	-0,2	1,5	-0,2
Ukraine	-29,1	2,0	3,2	-	-	5,0	-

Anm.: (1) Ændring (pct.-point) i forhold til World Economic Outlook Update, juli 2023. (2) Ændring (pct.-point) i forhold til World Economic Outlook, april 2023.

Kilde: World Economic Outlook, oktober 2023 og World Economic Outlook, april 2023.

Tabel 2 Ukraine – økonomiske nøgletal 2021-27

	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*
Realvækst i BNP (pct.)	3,4	-29,1	2,0	3,2	6,5	5,0	4,0
Inflation (pct.)	9,4	20,2	17,7	13,0	8,6	6,7	5,5
Ledighed (pct. af arbejdsstyrken)	9,8	24,5	19,4	10,6	9,2	8,7	8,4
Opsparing (pct. af BNP)	12,8	17,6	9,5	9,8	11,3	13,7	17,4
Investering (pct. af BNP)	14,5	12,6	15,2	16,9	18,4	19,8	20,8
Offentlige saldo (pct. af BNP)	-4,0	-15,7	-19,1	-17,8	-9,6	-5,3	-3,8
Offentlige saldo u. tilskud (pct. af BNP) ²	-4,0	-26,5	-28,2	-21,7	-12,1	-6,5	-4,6
Offentlig Gæld (pct. af BNP)	48,9	78,5	88,2	98,6	100,7	99,5	98,4
Løbende konto (betalingsbalance)	-1,6	5,0	-5,7	-7,2	-7,1	-6,1	-3,4
Valutareserve (Milliarder EURO) ²	28,8	26,5	27,6	30,2	33,2	36,1	41,5
Finansieringsgab (pct. af BNP) ²				35,9	21,9	13,4	4,8

Anm.: *IMF's skøn, oktober 2023 & 2 baseret på IMF marts 2023 lande-rapport for Ukraine.

Kilde: IMF og egne beregninger.

Finansiell assistance til Ukraine

Kommissionen har 20. juni 2023 fremsat forslag om en Ukraine-facilitet, som skal yde finansiell assistance til Ukraine i form af lån og tilskud på 50 mia. euro i perioden 2024-27, jf. tabel 3. Forslaget er fremsat som led i midtvejs-evalueringen af EU's flerårige finansielle ramme (MFF).

Lån og anden finansiell støtte vil blive tildelt under tre overordnede formål (søjler):

- **Søjle I (Ukraine-plan):** Skal yde lån og anden finansiel støtte til Ukraine på baggrund af Ukraines gennemførelse af en samlet plan (Ukraine-planen) for reformer og investeringer inden for offentlig forvaltning, god regeringsførelse, økonomisk forvaltning samt mhp. fremtidigt EU-medlemskab.
- **Søjle II (Investeringsramme for Ukraine):** Skal understøtte private og offentlige investeringer i Ukraine gennem garantistillelse mv.
- **Søjle III (Teknisk bistand og øvrig støtte):** Har til formål at yde teknisk bistand mhp. tilpasning til EU-standarder og et fremtidigt EU-medlemskab. Søjlen skal derudover dække renteudgifter frem til 2027 ifm. EU-lån til Ukraine, såfremt Ukraine forventeligt anmoder herom.

EU har i 2022 og 2023 ydet en markant makrofinansiel assistance (MFA) i form af lån på meget lempelige vilkår. I 2022 mobiliserede man 7,2 mia. euro i MFA-lån. I 2023 ydede man yderligere 18 mia. euro i lån i den såkaldte MFA+.

EU's sanktioner mod Rusland mv.

EU har vedtaget i alt 11 sanktionspakker som reaktion på Ruslands invasion af Ukraine. Den seneste sanktionspakke blev vedtaget 23. juni 2023.

På det økonomiske område omfatter EU's sanktioner mod Rusland bl.a. markante finansielle restriktioner, herunder forbud mod transaktioner med den russiske centralbank, hvilket begrænser centralbankens adgang til sine valutareserver, udelukkelse af en række af de største russiske banker, herunder Ruslands største bank, Sberbank, fra det internationale betalingsformidlingssystem, SWIFT, samt fuldt transaktionsforbud mod udvalgte russiske banker.

Anvendelse af afkast fra immobiliserede russiske aktiver til at støtte Ukraines genopbygning

Der har løbende været drøftelser på Det Europæiske Råd og i Rådet om mulige optioner for anvendelse af afkastet fra indefrosne og immobiliserede russiske aktiver til støtte for Ukraines genopbygning. På teknisk niveau i EU pågår arbejdet derfor med at kortlægge mulighederne for at anvende et evt. afkast fra de immobiliserede aktiver til at støtte Ukraines genopbygning. Der forventes på Det Europæiske Råd 26.-27. oktober 2023 at blive gjort status på sagen, og at blive opfordret til at Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender arbejder videre hermed i forenelighed med EU og international ret. Arbejdet sker i koordination med internationale partnere (særligt i G7-regi). Et evt. forslag fra Kommissionens ventes at afhænge af udviklingen i EU-landenes tekniske drøftelser af mulighederne for anvendelse af afkastet fra de relevante russiske aktiver.

4. Europa-Parlamentets holdning

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget om Ukraine-faciliteten vil have betydelige statsfinansielle konsekvenser for Danmark, herunder gennem det danske EU-bidrag. Konsekvenser afhænger bl.a. af, i hvilken grad støtten ydes som hhv. lån og anden finansiel støtte.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at lægge vægt på vigtigheden af samarbejde og koordination på tværs af EU-landene for at imødegå konsekvenserne af krisen. Der er bred enighed blandt EU-landene om vigtigheden af, at EU yder finansiel assistance til Ukraine. Der er generel støtte til en Ukraine-facilitet samt til at sende et positivt signal til Ukraine om langsigtet økonomisk støtte. Der er generelt bred opbakning blandt EU-landene til yderligere sanktioner mod Rusland. Derudover er der bred opbakning til at undersøge mulighederne for anvende afkastet fra immobiliserede russiske aktiver til at støtte genopbygningen af Ukraine.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det vigtigt, at ECOFIN løbende drøfter konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine.

Regeringen finder det ift. tiltag til håndtering af de høje energiprisers konsekvenser for husholdninger og virksomheder vigtigt, at finanspolitikken i EU-landene ikke bidrager unødigt til at øge kapacitets- og inflationspres i økonomierne. EU skal sætte yderligere fart på den grønne omstilling, så EU kan blive uafhængig af fossil russisk energi.

Regeringen støtter, at EU indtager en ledende rolle ift. økonomisk assistance til Ukraine på kort sigt og ift. genopbygning på lang sigt. Regeringen støtter etableringen af et støtteinstrument til Ukraine på 50 mia. euro for perioden 2024-2027. Støtteinstrumentet skal sikre, at EU-landene i god tid og i samarbejde med relevante partnere sikrer stabil, forudsigelig og holdbar finansiel assistance til Ukraine.

Regeringen arbejder løbende for indførelse af de hårdest mulige sanktioner mod Rusland, som der kan findes enighed om i EU, herunder med henblik på at sikre en konsekvent og ensartet implementering af sanktioner på tværs af EU samt at forhindre omgåelse af sanktionerne.

Regeringen støtter arbejdet med at undersøge mulighederne for at anvende immobiliserede russiske aktiver til at støtte genopbygningen af Ukraine.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er løbende blevet forelagt sagen vedr. de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, herunder senest til orientering 13. oktober 2023 forud for rådsmødet (ECOFIN) 17. oktober 2023.

Dagsordenspunkt 3: Implementeringen af genopretningsfaciliteten (RRF)

KOM(2020)408, KOM(2022)231, KOM(2023)671, KOM(2023)673, KOM(2023)674, KOM(2023)685

1 Resume

ECOFIN har godkendt rådsbeslutninger vedr. alle EU-landes genopretningsplaner og for nogle lande også rådsbeslutninger om opdaterede planer. Processen med udbetalinger til landene pba. gennemførte milepæle og mål er ligeledes i gang.

ECOFIN ventes 9. november 2023 at behandle Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger vedr. hhv. Danmarks, Litauens, Sveriges og Østrigs opdaterede genopretningsplaner. De fire lande har i deres reviderede genopretningsplaner inkluderet et REPowerEU-kapitel med tiltag, der bidrager til REPowerEU-målsætningerne om uafhængighed af russiske fossile brændstoffer. Kommissionen har for alle fire lande fremlagt en samlet positiv vurdering, herunder jft. at planerne lever op til genopretningsforordningens kriterier, bl.a. vedr. prioriteringen af grønne og digitale tiltag.

Regeringen kan støtte Rådets vedtagelse af de reviderede rådsbeslutninger vedr. hhv. Danmarks, Litauens, Sveriges og Østrigs opdaterede genopretningsplaner inklusiv REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tildelt en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 12. maj 2023 forud for ECOFIN 16. maj 2023.

2. Baggrund

EU-landene har i lyset af COVID-19-krisen aftalt et genopretningsinstrument ("Next Generation EU"), der tilvejebringer finansiering i form af fælles EU-lånoptagelse på i alt 750 mia. euro, som udmøntes gennem en række EU-programmer, særligt en genopretningsfacilitet ("Recovery and Resilience Facility") på 672,5 mia. euro, heraf direkte støtte (tilskud) for op til 312,5 mia. euro, som følger en fastlagt fordelingsnøgle, og udlån for op til 360 mia. euro (alle 2018-priser).

Rammerne for genopretningsfaciliteten er fastlagt i en forordning, som trådte i kraft 19. februar 2021. Forordningen er efterfølgende revideret mhp. at tage højde for REPowerEU-planen, der har til formål at udfase EU's afhængighed af fossile brændstoffer fra Rusland så hurtigt som muligt, jf. nedenfor. Den reviderede forordning trådte i kraft 1. marts 2023.

For at modtage midler fra genopretningsfaciliteten har alle 27 EU-lande udarbejdet nationale genopretningsplaner ("Recovery and Resilience Plans"), hvor landene beskriver konkrete tiltag (reformer og investeringer), som den finansielle assistance fra genopretningsfaciliteten (direkte støtte og lån) skal finansiere.

Kommissionen skal i sin vurdering af landenes genopretningsplaner tage hensyn til en række forordningsbestemte kriterier¹⁴, herunder om planen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, at skabe arbejdspladser, at fremme den økonomiske, institutionelle og sociale robusthed samt effektivt vil bidrage til grøn og digital omstilling og til at adressere landespecifikke udfordringer identificeret som led i det europæiske semester, *jf. bilag 1 og boks 1*.

Genopretningsplanernes reformer og investeringer er formuleret som konkrete milepæle og mål, der ved implementering kan medføre gradvise udbetalinger af genopretningsmidlerne pba. anmodning fra det pågældende land. Udbetalinger af midler fra genopretningsfaciliteten til landene besluttet løbende af Kommissionen på grundlag af de godkendte genopretningsplaner og i takt med, at landene opnår de aftalte milepæle og mål for reformer og investeringer, som er fastlagt ifm. godkendelsen af deres respektive genopretningsplaner.¹⁵

På baggrund af positive vurderinger fra Kommissionen har Rådet siden juli 2021 behandlet og godkendt¹⁶ alle EU-landenes genopretningsplaner. Processen med udbetaling af midler fra genopretningsfaciliteten har været i gang siden ultimo 2021. Flere lande har i 2023 fået godkendt reviderede genopretningsplaner i Rådet, *jf. bilag 2*.

Mulig revision af genopretningsplanerne og de rådsimplementerende beslutninger

EU-landene har mulighed for at indsende en opdateret eller ny genopretningsplan til Kommissionen og anmode om et forslag fra Kommissionen til en revideret eller ny rådsbeslutning. EU-landene skal i det tilfælde redegøre for årsagerne til, at den oprindelige plan, herunder konkrete milepæle og mål, ikke er opnåelige. Kommissionen skal på baggrund heraf vurdere, om anmodningen er berettiget, herunder om ændringerne skyldes objektive forhold ("*objective circumstances*"). Det kunne fx handle om, hvorvidt omkostningsskøn for en konkret investering i genopretningsplanen ikke længere er realistiske som følge af den høje inflation, og at en investering derfor ikke længere er realiserbar.

EU-landene har også mulighed for at indsende en opdateret eller ny genopretningsplan i lyset af den endelige maksimale tildeling af finansiel støtte fra genopretningsfaciliteten til hvert EU-land, som Kommissionen offentliggjorde 30. juni 2022, og som generelt indebærer mere eller mindre støtte til de enkelte lande end oprindeligt skønnet, afhængig af landenes respektive økonomiske udviklinger.

---

¹⁴ Anneks V i revideret forordning af 28. februar 2023 vedr. genopretningsfaciliteten: [EUR-Lex - 32023R0435 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

¹⁵ Kommissionen har op til to måneder til at vurdere en betalingsanmodning. Kommissionen træffer beslutning¹⁵ om de enkelte udbetalinger efter høring af EU's økonomiske og finansielle Udvalg (EFC). Hvis et eller flere EU-lande undtagelsesvis finder, at der er alvorlige afvigelser fra en tilfredsstillende opnåelse af de relevante milepæle og mål, kan de anmode formanden for Det Europæiske Råd om at henvise sagen til det Det Europæiske Råd.

¹⁶ Rådsbeslutningerne godkendes med kvalificeret flertal.

Fordelingen af EU-genopretningsmidlerne fulgte en fordelingsnøgle, hvor 70 pct. af den direkte støtte blev tildelt EU-landene efter deres økonomiske situation for COVID-19. Fordelingen af de resterende 30 pct. var baseret på udviklingen i EU-landenes BNP i 2020 og 2021 mhp. at målrette midler til lande, der var økonomisk hårdest ramt af COVID-19-krisen. Udarbejdelsen af alle EU-landes genopretningsplaner var derfor baseret på skøn. I opgørelsen af den endelige maksimale tildeling af finansiel støtte fra genopretningsfaciliteten til hvert enkelt EU-land erstattede Kommissionen skøn fra sin efterårsprognose i 2020 med faktiske BNP-tal.

Finansiering af REPowerEU-planen via genopretningsfaciliteten

Kommissionen fremlagde 18. maj 2022 et forslag til tilpasning af genopretningsfaciliteten som led i REPowerEU-planen, der har til formål at udfase EU's afhængighed af fossile brændstoffer fra Rusland så hurtigt som muligt.¹⁷ Det tjekkiske EU-formandskab nåede 14. december 2022 til enighed med Europa-Parlamentet om en foreløbig aftale om finansiering af REPowerEU, der efterfølgende blev godkendt i Rådet 20. december 2022. Forslaget blev endeligt vedtaget 21. februar 2023 og den reviderede forordning vedr. genopretningsfaciliteten trådte i kraft 1. marts 2023.

Med aftalen om finansiering af REPowerEU blev afsat ny direkte støtte fra EU på 20 mia. euro finansieret inden for EU's kvotehandelssystem. I tillæg hertil blev åbnet op for, at ubrugte lånemidler under genopretningsfaciliteten kan tages i anvendelse samt at EU-landene kan overføre midler fra deres landekonvolutter under EU's Brexit-tilpasningsreserve.

For at udmønte midlerne, skal EU-landene tilføje et REPowerEU-kapitel til deres eksisterende genopretningsplaner med reformer og investeringer igangsat efter 1. februar 2022 inden for bl.a. følgende områder:

- a) Forbedre energiinfrastruktur og -faciliteter, herunder infrastruktur til håndtering af flydende gas
- b) Fremme energieffektiviteten i bygninger, dekarbonisere industrien, øge produktionen og udbredelsen af bæredygtig og vedvarende energi
- c) Bekæmpe energifattigdom
- d) Tilskynde til reduktion af energifeterspørgslen
- e) Afhjælpe flaskehalse ift. energitransmissionen og -distributionen samt bedre lagring af elektricitet og integrationen af vedvarende energikilder
- f) Styrke arbejdsstyrkens grønne færdigheder

De nye kapitler skal indsendes af de enkelte EU-lande til Kommissionen. Herefter skal Kommissionen fremsætte forslag til rådsbeslutninger om de udvidede planer med henblik på godkendelse i Rådet.

---

¹⁷ Der henvises generelt til tidligere samlenotater og forelæggelser af forslaget i Folketingets Europaudvalg, senest 30. september 2022 forud for ECOFIN 4. oktober 2022.

Ifølge Kommissionen har 10 lande oplyst, at de påtænker at anmode om (supplerende) *lån* fra forordningen om genopretningsfaciliteten.

Ultimo oktober 2023 havde 23 lande¹⁸ afleveret REPowerEU-kapitler til Kommissionen, herunder Danmark, og flere lande ventes i den kommende tid at aflevere opdaterede genopretningsplaner inklusiv et REPowerEU-kapitel.

Forordningsbestemte kriterier

Kommissionen vil i sin vurdering af landenes opdaterede eller nye genopretningsplaner fortsat tage hensyn til de forordningsbestemte kriterier for godkendelse af genopretningsplaner, herunder at de pågældende planer fortsat bidrager til at adressere landespecifikke anbefalinger som led i det økonomiske samarbejde i EU (*det europæiske semester*) samt grøn omstilling mv. I den reviderede forordning om genopretningsfaciliteten blev foretaget enkelte justeringer af kriterierne for at tage højde for REPowerEU, *jf. boks 1 og bilag 1*.

Boks 1

Forordningsbestemte vurderingskriterier for genopretningsplaner efter REPowerEU (tilføjelser sammenlignet med de oprindelige vurderingskriterier er markeret med understregning)

1. Bidrager til de 6 søjler: *i) grøn omstilling, ii) digital omstilling, iii) bæredygtig og inklusiv vækst, iv) samhørighed, v) Sundhedsmæssig robusthed, vi) børn og unge*
2. Adresserer anbefalinger i det europæiske semester
3. Skaber vækst, arbejdspladser, social robusthed mv.
4. Alle initiativer efterlever "do-no-significant-harm" (tiltag til energiinfrastrukturforbedringer, der understøtter aktuelle behov vedr. energiforsyningsikkerheden relateret til gas og olie kan under særlige tilfælde undtages. Negative klima- og miljømæssige konsekvenser af sådanne tiltag begrænses og skal være afstemt med 2050-klimamål. Hertil kan højst 30 pct. midlerne af et REPowerEU-kapitel undtages.¹⁹)
5. Klimatiltag udgør mindst 37 pct.
6. Digitaliserings tiltag udgør mindst 20 pct. (REPowerEU-kapitel i udgangspunktet undtaget)
7. Genopretningsplanen har varig virkning
8. Effektive mål og milepæle for gennemførelsen
9. Rimelige og plausible omkostningsskøn
10. Tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer
11. Indeholder reformer og investeringer
12. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, der bidrager effektivt til REPowerEU-målsætninger
13. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag med forventede grænseoverskridende effekter, der bidrager positivt til energisikkerheden i EU, mindsker afhængigheden af fossile brændstoffer eller reducerer energiefterspørgslen

Kilde: Revideret forordning af 28. februar 2023 vedr. genopretningsfaciliteten: [EUR-Lex - 32023R0435 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

¹⁸ Bulgarien, Irland, Luxembourg og Tyskland har ultimo oktober ikke afleveret et REPowerEU-kapitel til Kommissionen.

¹⁹ "Do-no-significant-harm"-princippet skal fortsat finde anvendelse på de reformer og investeringer, med én særlig undtagelse, når det gælder energisikkerhed i EU. I betragtning af målsætningen om at diversificere energiforsyningen væk fra russiske leverandører skal de reformer og investeringer, der er fastsat i REPowerEU-kapitlerne, og som er nødvendige for at forbedre energiinfrastrukturen og -faciliteterne for at opfylde det umiddelbare behov for gas, være berettigede til finansiell støtte fra faciliteten, selv om de ikke overholder "do-no-significant-harm"-princippet. Olieinfrastruktur og -faciliteter, der er nødvendige for at opfylde de umiddelbare forsyningsikkerhedsbehov, kan undtagelsesvist medtages i REPowerEU-kapitlet for et EU-land, der på grund af dens særlige afhængighed af råolie og dens geografiske beliggenhed har været omfattet af den ekstraordinære midlertidige undtagelse i Rådets forordning (833/2014) om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine.

For hvert af de 13 kriterier gives enten vurderingen A (*høj grad af opfyldelse*), B (*middel grad af opfyldelse*) eller C (*lav grad af opfyldelse*). En *samlet positiv* vurdering af en genopretningsplan tildeles under flg. betingelser:

- kriterierne 2, 3, 4, 5, 6, 10 og 12 skal alle tildeles vurderingen A²⁰, og
- for de øvrige kriterier *skal* der tildeles mindst to A'er og ingen C'er.

Såfremt Kommissionen tildeler en samlet positiv vurdering af den opdaterede eller nye genopretningsplan, vil Kommissionen fremlægge forslag til en rådsbeslutning.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 9. november 2023 at behandle Kommissionens forslag til *reviderede* rådsbeslutninger vedr. hhv. Danmarks, Litauens, Sveriges og Østrigs opdaterede genopretningsplaner²¹, der også hver inkluderer et REPowerEU-kapitel. Det er muligt, at Kommissionen på rådsmødet også vil give en generel status på implementering af genopretningsfaciliteten.

De fire *opdaterede planer* inklusiv REPowerEU-kapitlet tildeles alle **en samlet positiv vurdering** fsva. vurderingskriterierne fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder bl.a. ift. de skønnede omkostninger til hhv. klimatiltag og digitale tiltag, opfyldelse af kravet om at adressere alle eller størstedelen af landets anbefalinger i det europæiske semester, opfyldelse af “do no significant harm”-princippet samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer, *jf. tabel 1*.

Tabel 1

Kommissionens vurdering af Danmarks, Litauens, Sveriges og Østrigs opdaterede genopretningsplaner

	Danmark	Litauen	Sverige	Østrig
1. Bidrager til de 6 søjler: i) grøn omstilling, ii) digital omstilling, iii) bæredygtig og inklusiv vækst, iv) samhørighed, v) Sundhedsmæssig robusthed, vi) børn og unge	A	A	A	A
2. Adressere anbefalinger i det europæiske semester	A	A	A	A
3. Skabe vækst, arbejdspladser, social robusthed mv.	A	A	A	A
4. Alle initiativer efterlever "do no significant harm" (tiltag til energiinfrastrukturforbedringer, der understøtter aktuelle behov vedr. energiforsyningsikkerheden relateret til gas og olie kan under særlige tilfælde undtages. Negative klima- og miljømæssige konsekvenser af sådanne tiltag begrænses og skal være afstemt med 2050-klimamål. Hertil kan højest 30 pct. af et REPowerEU-kapitel undtages.)	A	A	A	A
5. Klimatiltag udgør mindst 37 pct.	A	A	A	A
6. Digitaliseringstiltag udgør mindst 20 pct. (REPowerEU-kapitlet er i udgangspunktet undtaget)	A	A	A	A
7. Genopretningsplanen har varig virkning	A	A	A	A
8. Effektive mål og milepæle for gennemførelsen	A	A	A	A
9. Rimelige og plausible omkostningsskøn	B	B	B	B

²⁰ Betingelserne for en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen følger generelt af forordningen om genopretningsfaciliteten, mens kravet om A til kriterie 4 og 10 følger af hhv. taksonomi-forordningen, KOM(2018)354, og finansforordningen.

²¹ Kommissionens forslag af 19. oktober 2023 for Danmark, Sverige og Østrig og af 24. oktober 2023 for Litauen.

10. Tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer	A	A	A	A
11. Indeholder reformer og investeringer	A	A	A	A
12. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, der bidrager effektivt til REPowerEU-målsætninger	A	A	A	A
13. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, med forventede grænseoverskridende effekter, der bidrager positivt til energisikkerheden	A	A	A	A
Samlet positiv vurdering af genopretningsplan	Ja	Ja	Ja	Ja

Kilde: Kommissions forslag til rådsimplementerende beslutning vedr. Danmarks, Litauens, Sveriges og Østrigs reviderede genopretningsplaner.

Tiltagene i alle fire **REPowerEU-kapitler** ventes generelt at bidrage effektivt til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning samt til at øge brugen af vedvarende energi, fremme energieffektivitet, øge energiopbevaringskapaciteter og reducere afhængigheden af fossile brændsler inden 2030. Tiltagene i de fire REPowerEU-kapitler har grænseoverskridende effekter. Der er ingen tiltag i REPowerEU-kapitlerne, der kræver afvigelse fra ”do no significant harm”-princippet.

Kommissionen fremhæver bl.a. følgende i sin vurdering af Danmarks opdaterede plan:

- I den danske genopretningsplan revideres den oprindelige plan ikke, således at ændring i den *opdaterede plan* udelukkende er inklusionen af et REPowerEU-kapitlet. De estimerede totale omkostninger er opgjort til 1,8 mia. euro (sammenlignet med 1,6 mia. euro i den oprindelige plan). Den samlede **finansielle assistance fra EU** udgør i alt 1,6 mia. euro i tilskud. Det samlede tilskud inkluderer tilskuddet fra genopretningsfaciliteten (1,4 mia. euro), der er mindre end det oprindelige tilskud, da Danmarks økonomi relativt til EU har klaret sig bedre end skønnet, samt finansiering til REPowerEU-kapitlet (0,2 mia. euro) i form af ny direkte støtte via EU's kvotehandelssystem, samt midler fra Brexit Reserven, *jf. tabel 2*.
- Der er tilføjet nye milepæle til den danske genopretningsplan vedr. revision og kontrol, der bl.a. indebærer, at Danmark skal have et system, der anvendes til at opbevare og sikre adgang til revisionsdata, og at der skal vedtages en handlingsplan i relation til en anti-svig og anti-korruptionsstrategi.
- Danmarks **REPowerEU-kapitel** indeholder bl.a. en række puljer herunder vedr. fangst og lagring af CO₂ (NECCS), fjernvarme og grøn efteruddannelse, samt bl.a. også investeringer i vedvarende energi, såsom forsøgsmøller.
- I den *opdaterede plan* udgør de skønnede omkostninger til **klimatiltag** forbundet med genopretningsplanen 69 pct. af den direkte støtte sammenlignet med 59 pct. i den oprindelige plan. De skønnede omkostninger til **digitale tiltag** udgør 27 pct. af den reviderede plan ekskl. tiltag i REPowerEU-kapitlet mod 25 pct. i den oprindelige plan.

Tabel 2

Overblik over Danmarks, Litauens, Sveriges og Østrigs opdaterede genopretningsplaner

	Danmark	Litauen	Sverige	Østrig
Direkte støtte og lån (mia. euro)¹				
Direkte støtte i <i>oprindelig</i> plan	1,6	2,2	3,3	3,5
Direkte støtte i <i>opdateret</i> plan ekskl. REPowerEU	1,4	2,1	3,2	3,8
REPowerEU-midler fra EU's kvotehandelssystem (ETS)	0,1	0,2	0,2	0,2
REPowerEU-midler overført fra Brexit reserven	0,07	0,005	0,07	0
Direkte støtte i <i>revideret</i> plan inkl. REPowerEU	1,6	2,3	3,4	4,0
Lån	-	-	-	-
Supplerende lån	-	1,6	-	-

Anm.: ¹ i løbende priser. 70 pct. af den direkte støtte tilkendes i 2021-22, mens de 30 pct. tilkendes i 2023.
 Kilde: Kommissions forslag til revideret rådsimplementerende beslutning vedr. Danmarks, Litauens, Sveriges og Østrigs opdaterede genopretningsplaner.

Kommissionen fremhæver bl.a. følgende i sin vurdering af Litauens opdaterede plan:

- I den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet er de estimerede totale omkostninger opgjort til 3,8 mia. euro (sammenlignet med 2,2 mia. euro i den oprindelige plan). Den samlede **finansielle assistance fra EU** udgør i alt 2,3 mia. euro i tilskud samt i alt 1,6 mia. euro i lån. Det samlede tilskud inkluderer tilskuddet fra genopretningsfaciliteten (2,1 mia. euro), der er mindre end det oprindelige tilskud, da Litauens økonomi relativt til EU har klarer sig bedre end skønnet, samt finansiering til REPowerEU-kapitlet (0,2 mia. euro) i form af ny direkte støtte via EU's kvotehandelssystem, samt midler fra Brexit Reserven, *jf. tabel 2*. I den opdaterede plan justeres tiltag på en række forskellige områder, herunder projekter på hhv. energi-, sundheds- og uddannelsesområdet.
- Litauens **REPowerEU-kapitel** indeholder en reform og tre investeringer, der alle bidrager til at gøre Litauen mindre afhængig af russisk fossil energi. Reformen skal gøre det nemmere for udenlandske investorer at investere i litauiske grønne, finansielle produkter. Investeringerne vedrører bl.a. energieffektivisering af bygninger.
- I den *opdaterede plan* udgør de skønnede omkostninger til **klimatiltag** forbundet med genopretningsplanen 40 pct. af den direkte støtte sammenlignet med 38 pct. i den oprindelige plan. De skønnede omkostninger til **digitale tiltag** udgør 23 pct. af den reviderede plan ekskl. tiltag i REPowerEU-kapitlet mod 32 pct. i den oprindelige plan.

Kommissionen fremhæver bl.a. følgende i sin vurdering af Sveriges opdaterede plan:

- I den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet er de estimerede totale omkostninger opgjort til 3,5 mia. euro (sammenlignet med 3,3 mia. euro i den oprindelige plan). Den samlede **finansielle assistance fra EU** udgør i

alt 3,4 mia. euro i tilskud. Det inkluderer tilskuddet fra genopretningsfaciliteten (3,2 mia. euro), der er mindre det oprindelige tilskud, da Sveriges økonomi relativt til EU har klaret sig bedre end skønnet, samt finansiering til REPowerEU-kapitlet (0,3 mia. euro) i form af ny direkte støtte via EU's kvotehandelssystem, samt midler fra Brexit Reserven, *jf. tabel 2*. I den opdaterede plan fjernes et tiltag vedr. togtransport.

- Der er til den svenske genopretningsplan tilføjet en uddybning af krav til revision til eksisterende milepæle om kontrol.
- Sveriges **REPowerEU-kapitel** indeholder én reform, der har til formål at styrke energinettet. Dertil opjusteres to tiltag i den eksisterende genopretningsplan vedr. hhv. renovering af lejlighedsbygninger og nye, energieffektive leje- og studieboliger.
- I den *opdaterede plan* udgør de skønnede omkostninger til **klimatiltag** forbundet med genopretningsplanen 43,6 pct. af den direkte støtte sammenlignet med 44,4 pct. i den oprindelige plan. De skønnede omkostninger til **digitale tiltag** udgør 21,2 pct. af den reviderede plan ekskl. tiltag i REPowerEU-kapitlet mod 20,5 pct. i den oprindelige plan.

Kommissionen fremhæver bl.a. følgende i sin vurdering af Østrigs opdaterede plan:

- I den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet er de estimerede totale omkostninger opgjort til 4,2 mia. euro (sammenlignet med 3,5 mia. euro i den oprindelige plan). Den samlede **finansielle assistance fra EU** udgør 4,0 mia. euro i tilskud. Det samlede tilskud inkluderer tilskuddet fra genopretningsfaciliteten (3,8 mia. euro), der er mere end det oprindelige tilskud, da Østrigs økonomi relativt til EU har klaret sig dårligere end skønnet, samt finansiering til REPowerEU-kapitlet (0,2 mia. euro) i form af ny direkte støtte via EU's kvotehandelssystem, *jf. tabel 2*. I den opdaterede plan reduceres omfanget af en række tiltag på forskellige områder, herunder projekter på hhv. digitaliserings-, energi og uddannelsesområdet.
- Der er tilføjet nye milepæle til den østrigske genopretningsplan vedr. revision og kontrol, der bl.a. skal sikre mod dobbeltfinansiering og sikre, at alle juridisk bindende aftaler er underskrevet på det føderale plan og af de implementerende myndigheder. Østrigs **REPowerEU-kapitel** indeholder to nye reformer og en ny investering. Den ene reform skal strømline proceduren for at etablere vedvarende energi og den anden reform skal bl.a. fremme brugen af hydrogen som en del af den grønne omstilling. Investeringen vedrører en pulje, der giver husholdninger mulighed for at søge om tilskud til opsætning af solceller.
- I den *opdaterede plan* udgør de skønnede omkostninger til **klimatiltag** forbundet med genopretningsplanen 56 pct. af den direkte støtte sammenlignet med 59 pct. i den oprindelige plan. De skønnede omkostninger til **digitale tiltag** udgør 36 pct. af den reviderede plan ekskl. tiltag i REPowerEU-kapitlet mod 53 pct. i den oprindelige plan.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om ECOFIN-drøftelsen om implementering af genopretningsfaciliteten samt Rådets godkendelse af Kommissionens evt. forslag til rådsbeslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner, herunder med REPowerEU-kapitler. Europa-Parlamentet lægger generelt vægt på, at lande som modtager finansiering fra genopretningsfaciliteten efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet, og at genopretningsplanerne bidrager til bl.a. grøn og digital omstilling, samhørighed samt en styrket krisehåndtering.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådets godkendelse af Kommissionens forslag til rådsbeslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser for gældende dansk ret. Det forventede danske hjemtag af midler fra REPowerEU-kapitlet indarbejdes på finansloven for 2024.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten vil have direkte negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet Danmark ikke vil modtage direkte støtte fra genopretningsfaciliteten i et omfang, som svarer til den andel af den direkte støtte, som Danmark skal finansiere med genopretningsinstrumentet og REPowerEU.

Genopretningsplanerne kan have afledte positive statsfinansielle konsekvenser, i det omfang de opnår formålet med genopretningsfaciliteten, herunder økonomisk genopretning, grøn og digital omstilling samt vækst og arbejdspladser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang planerne opnår formålet med genopretningsfaciliteten, og REPowerEU-tiltag i landene bidrager til hurtigere og effektiv udfasning af russisk fossil energi i EU. Midler til Danmark som led i udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan understøtte vækst, arbejdspladser samt grøn og digital omstilling i Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet det også potentielt kan styrke erhvervslivets rammevilkår. Det nærmere omfang vil afhænge af den konkrete implementering. Der vurderes at være et stort potentiale for danske eksportvirksomheder i forbindelse med udmøntning af midler fra genopretningsfaciliteten i andre EU-lande.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at støtte de reviderede rådsbeslutninger vedr. hhv. Danmarks, Litauens, Sveriges og Østrigs opdaterede genopretningsplaner inklusiv REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag, der ventes godkendt med et kvalificeret flertal ifm. ECOFIN 9. november 2023.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at der sikres effektiv implementering af genopretningsfaciliteten, der leverer på aftalen af 21. juli 2020 i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme og genopretningsinstrument (Next Generation EU) samt forordningen om genopretningsfaciliteten, og således bidrager til en grøn genopretning.

Regeringen støtter overordnet ambitionen i REPowerEU om en hurtig udfasning af russisk fossil energi. Regeringen forholder sig til beslutninger om tilføjelse af REPowerEU-kapitler til EU-landenes genopretningsplaner i takt med, at der foreligger konkrete forslag.

Regeringen kan støtte Rådets vedtagelse af de reviderede rådsbeslutninger vedr. hhv. Danmarks, Litauens, Sveriges og Østrigs opdaterede genopretningsplaner inklusiv REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tildelt en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 12. maj 2023 forud for ECOFIN 16. maj 2023.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at modtagerlandene efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet og lægger stor vægt på, at Kommissionen anvender alle tilgængelige instrumenter til at sikre overholdelse heraf.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af genopretningsfaciliteten, herunder rådsbeslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner, blev i 2021 forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 13. juli, samt til orientering 22. juli (skriftlig), 3. september, 1. oktober, 15. oktober, 4. november og 2. december forud for ECOFIN hhv. 26. juli, 6. september, 5. oktober, 28. oktober, 9. november og 7. december 2021. I 2022 er sagen blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 18. januar 2022, ECOFIN 2. maj 2022 (skriftlig), ECOFIN 17. juni 2022, ECOFIN 8. juli 2022, ECOFIN 4. oktober 2022, ECOFIN 8. november 2022 og ECOFIN 6. december 2022. I 2023 er sagen forelagt Folketingets Europaudvalg til revideret forhandlingsoplæg 12. maj forud for ECOFIN 16. maj samt til orientering forud for ECOFIN 17. januar, 14. februar, 14. marts, 16. juni, 14. juli og 17. oktober 2023. Samlenotat om implementering af genopretningsfaciliteten blev desuden oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 15. marts 2022 og ECOFIN 5. april 2022 (sagen blev dog efterfølgende taget af dagsordenen for begge ECOFIN).

Folketingets Klima- og energiarbejdsgruppe under Folketingets Europaudvalg og Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg er blevet forelagt en orientering om forventningerne til indholdet af danske REPowerEU-kapitel af finansministeren 24. marts 2023. Folketingets Klima- og energiarbejdsgruppe under Folketingets Europaudvalg og Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg blev hertil orienteret om det danske REPowerEU-kapitel 30. maj 2023 forud for officiel indsendelse af denne til Kommissionen.

Samlenotat om forordningen om genopretningsfaciliteten tilgik Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 9. juni 2020, forud for forelæggelse til forhandlingsoplæg 16. juni 2020, og forud for ECOFIN 6. oktober 2020, 19. januar, 16. februar, 16. marts, 16. april og 18. juni 2021.

Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 25. juni 2020.

Sagen om REPowerEU-finansieringsforslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 12. juli 2022, samt til orientering 30. september forud for ECOFIN 4. oktober 2022. Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 22. juni 2022.

Bilag 1: Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

Bilagboks 1

Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

1. Genopretningsplanen indebærer en fyldestgørende og tilstrækkelig afbalanceret reaktion på den økonomiske og sociale situation og bidrager derved på behørig vis til de seks søjler 1) grøn omstilling, 2) digital omstilling, 3) smart, bæredygtig og inklusiv vækst, herunder økonomisk samhørighed, arbejdspladser, produktivitet, konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation og et velfungerende indre marked med stærke SMV'er, 4) social og territorial samhørighed, 5) Sundhedsmæssig og økonomisk, social og institutionel robusthed, herunder med henblik på øget krisereaktionskapacitet og kriseberedskab, og 6) politikker for den næste generation, børn og unge, herunder uddannelse og færdigheder, idet der tages højde for de berørte EU-landes specifikke udfordringer og det økonomiske tilskud fra genopretningsfaciliteten til det pågældende EU-land.
2. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at adressere landets udfordringer som identificeret i anbefalingerne til landet som led i det europæiske semester.
3. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, arbejdspladser, økonomiske, institutionelle og sociale robusthed, bidrage til implementeringen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, herunder gennem fremme af politikker for børn og unge, imødegå økonomiske og sociale konsekvenser af krisen, og dermed fremme økonomisk, social og territorial samhørighed samt konvergens.
4. Reforme og investeringer inkluderet i genopretningsplanerne må ikke gøre betydelig skade mod EU's miljø og klimamål ("do no significant harm"-princip). I REPowerEU-kapitlet må der gøres midlertidige undtagelser fra "do no significant harm"-princippet til fordel for tiltag, der sikrer EU's nuværende energisikkerhed, hvis tiltaget samtidig minimerer miljøskaden og ikke bringer EU's klimamål i fare.
5. Genopretningsplanen, ekskl. et eventuelt REPowerEU-kapitel, indeholder tiltag, som udgør effektive bidrag til den grønne omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Klimatiltag skal udgøre mindst 37 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Eksempler herpå kan fx være energieffektivisering, udvikling og omlægning til vedvarende energi, bæredygtig industri, herunder landbrug og transport mv.
6. Genopretningsplanen, ekskl. et eventuelt REPowerEU-kapitel, indeholder tiltag, som effektivt bidrager til den digitale omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Digitaliserings tiltag skal udgøre mindst 20 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Det kan fx være digitale netværk og infrastruktur, cybersikkerhed eller digitalisering og udvikling af offentlig administration.
7. Genopretningsplanen kan forventes at have en varig virkning for det pågældende land.
8. De af landet foreslåede tiltag er tilstrækkelige til at sikre en effektiv overvågning og gennemførelse af genopretningsplanen, herunder milepæle og mål.
9. Et lands begrundelse for, at størrelsen af finansieringsbehovet forbundet med dets genopretningsplan er rimeligt og plausibelt, er på linje med principper om omkostningseffektivitet og står mål med den forventede nationale økonomiske og sociale effekt.
10. De ordninger, der foreslås af det pågældende EU-land ift. tilsyn og kontrol, forventes at forhindre, afsløre og udbedre korruption, svig og interessekonflikter ifm. udmøntningen af genopretningsmidlerne, herunder dobbeltfinansiering fra andre EU-programmer.
11. Genopretningsplanen indeholder tiltag til at gennemføre reformer og investeringer, der repræsenterer samhørighedsfremmende tiltag.
12. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, der bidrager effektivt til REPowerEU-målsætninger om at bidrage effektivt til energisikkerhed, øge EU's energiforsyning, forøge brugen af vedvarende energikilder og energieffektivitet, forøge energiopbevaringsfaciliteter eller mindske afhængigheden af fossile brændsler før 2030.
13. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag med forventede grænseoverskridende effekter, der bidrager positivt til energisikkerheden i EU, mindsker afhængigheden af fossile brændstoffer eller reducerer energiefterspørgslen.

Kilde: Revideret forordning af 28. februar 2023 vedr. genopretningsfaciliteten: [EUR-Lex - 32023R0435 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Bilag 2: Status for EU-landenes genopretningsplaner– ultimo oktober 2023

Land	Beslutningsforslag ¹	Evt. revideret beslutningsforslag ²	REPowerEU (mia. euro)		Finansiel assistance ekskl. REPowerEU (mia. euro)		Forudbetalinger (mia. euro)		Udbetalinger ⁶ (mia. euro)	
			Direkte støtte ³	Videreførte lån	Direkte støtte ⁴	Lån ⁵	Direkte støtte	Lån	Direkte støtte	Lån
BE	23. juni 2021				4,5	0,0	0,8	-		
BG	7. april 2022				5,7	0,0			1,4	
CY	8. juli 2021				0,9	0,2	0,1	0,03	0,1	
DK	17. juni 2021	19. oktober 2023			1,4	0,0	0,2⁷	-	0,3	
EE	5. oktober 2021	9. marts 2023	0,08	-	0,9	0,0	0,1	-		
FI	4. oktober 2021	28. februar 2023			1,8	0,0	0,3	-		
FR	23. juni 2021	26. juni 2023	2,8	-	37,5	0,0	5,1	-	7,4	
EL	17. juni 2021				17,4	12,7	2,3	1,7	3,4	3,7
IE	16. juli 2021	26. juni 2023	-	-	0,9	0,0				
IT	22. juni 2021	28. juli 2023			69,0	122,6	9,0	16,0	30,0	30,5
HR	8. juli 2021				5,5	0,0	0,8	-	1,4	
LV	22. juni 2021				1,8	0,0	0,2	-	0,2	
LT	2. juli 2021	24. oktober 2023			2,1	0,0	0,3	-	0,5	
LU	18. juni 2021	9. december 2022			0,1	0,0	0,01	-	0,02	
MT	16. september 2021	26. juni 2023	0,07	-	0,3	0,0	0,04	0	0,1	
NL	8. september 2022	29. september 2023			4,7	0,0				
PL	1. juni 2022				22,5	11,5				
PT	16. juni 2021	22. september 2023			15,5	2,7	1,8	0,4	2,3	0,7
RO	27. september 2021				12,1	15,0	1,9	0	3,6	1,7
SK	21. juni 2021	26. juni 2023	6,4	-	6,0	0,0	0,8	-	1,1	
SI	2. juli 2021	29. september 2023			1,5	0,7	0,2	0	0,05	
ES	16. juni 2021	29. september 2023			77,2	0,0	9,0	-	28,0	
SE	29. marts 2022	19. oktober 2023			3,2	0,0				
CZ	19. juli 2021	26. september 2023			7,7	0,0	0,9	-	0,9	
DE	22. juni 2021	19. januar 2023			28,0	0,0	2,3	-		
HU	30. november 2022				5,8	0,0				
AT	21. juni 2021	19. oktober 2023			3,8	0,0	0,5	-	0,7	
Beløb i alt	-	-			338,0	165,4	36,6	19,9	81,5	36,6
Lande i alt	27	18			-	7	21	4	16	4

Anm.: Beløb i løbende priser. ¹Dato for Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådgodkendt. ²Dato for Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådgodkendt. ³ Finansiering til REPowerEU-kapitlet i form af ny direkte støtte via EU's kvotehandelssystem, samt evt. midler fra Brexit Reserven. ⁴Den endelige tildeling fra EU's genopretningsfacilitet blev fastlagt 30. juni 2022 pba. den faktiske udvikling i EU-landenes BNP fra 2020-21. Fordelingskriterierne fremgår af forordningen om genopretningsfaciliteten samt https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe/pillars-next-generation-eu_en. EU-landene har i de fleste tilfælde ansøgt om mere finansiel assistance, end der tildeles de respektive lande i genopretningsfaciliteten, herunder fordi der på ansøgningstidpunkterne var usikkerhed om den endelige tildeling fra genopretningsfaciliteten. Differencer ift. den endelige finansielle assistance kan bl.a. håndteres via egen finansiering eller under bestemte betingelser ved justeringer af landenes genopretningsplaner. ⁵ Baseret på Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Lån til et land kan som udgangspunkt udgøre op til 6,8 pct. af dets BNI i 2019. I forordningen om genopretningsfaciliteten er fastsat et loft på 360 mia. euro for den samlede tildeling af lån til EU-landene. ⁶Udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål (dvs. i tillæg til forudbetalinger). ⁷Knap 1,5 mia. kr. udbetalt 2. september 2021.

Kilde: Kommissionens pressemeddelelser om indleverede genopretningsplaner og udbetalinger samt Kommissionens genopretningsscoreboard:
http://www.ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/.

Dagsordenspunkt 4: Evaluering af det europæiske semester 2023

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

På ECOFIN 9. november 2023 ventes en evaluering af det europæiske semester 2023.

Det europæiske semester 2023 blev afsluttet med den formelle vedtagelse af landespecifikke anbefalinger på ECOFIN 14. juli 2023. Landeanbefalingerne udpeger de enkelte EU-landes mest presserende økonomisk-politiske udfordringer. Det europæiske semester 2024 ventes indledt med offentliggørelsen af Kommissionens vækstundersøgelse og varslingsrapport vedr. makroøkonomiske ubalancer ultimo november 2023. Vækstundersøgelsen og varslingsrapporten vil være udgangspunkt for de økonomisk-politiske drøftelser og anbefalinger under det europæiske semester i 2024.

Drøftelsen på ECOFIN 9. november 2023 kan bl.a. komme ind på spørgsmål relateret til semesterets fokusområder, den overordnede proces for semesteret, timingen af Kommissionens analyser og udkast til anbefalinger under semesteret samt behovet for at tilpasse semesteret til en kommende reform af de finanspolitiske regler og den fortsatte implementering af genopretningsfaciliteten.

2. Baggrund

Samarbejdet om nationale reformer, investeringer og strukturpolitik i EU følger en årlig procedure ("det europæiske semester"), hvor EU-landene drøfter de økonomisk-politiske udfordringer og den økonomiske politik i de enkelte EU-lande samt euroområdet og EU som helhed, jf. *bilag 1*. Proceduren for makroøkonomiske ubalancer er også forankret i semesteret og skal identificere landes ubalancer, fx tab af konkurrenceevne, uholdbare løn- og prisudviklinger, for høj privat og offentlig gæld mv.

Samarbejdet udmønter sig hvert år i specifikke anbefalinger om bl.a. reformer til hvert EU-land. Senest vedtog EU-landene landespecifikke anbefalinger på ECOFIN 14. juli 2023. Anbefalingerne havde generelt fokus på EU-landenes finanspolitik, implementeringen af EU-landenes genopretningsplaner, EU-landenes energipolitik og grøn omstilling samt specifikke økonomiske udfordringer i de enkelte lande, herunder makroøkonomiske ubalancer.

Der henvises til *bilag 2* for en oversigt over typerne af landanbefalinger til EU-landene i 2023 samt til *bilag 3* for en oversigt over makroøkonomiske ubalancer, som blev identificeret ifm. det europæiske semester for 2023.

EU-landene ventes at tage højde for anbefalingerne i deres nationale økonomiske politik.

Der er tradition for i efteråret at evaluere gennemførelsen af det europæiske semester for det pågældende år. Det europæiske semester for 2023 evalueres således på ECOFIN 9. november 2023, inden det europæiske semester for 2024 indledes med

Kommissionens årlige vækstundersøgelse og varslingsrapport vedr. makroøkonomiske ubalancer (forventes offentliggjort ultimo november 2023).

Det europæiske semester har de sidste par år været påvirket af arbejdet i EU med implementering af EU-landenes genopretningsplaner under genopretningsfaciliteten, herunder i lyset af at genopretningsplanerne konkret afspejler landespecifikke anbefalinger under det europæiske semester. Det europæiske semester har derudover også været påvirket af de økonomiske implikationer i EU af Ruslands invasion af Ukraine, herunder særligt den medfølgende energikrise. Anbefalingerne under det europæiske semester for 2023 havde således bl.a. fokus på støtteordninger som følge af høje energipriser, implementering af EU-landenes genopretningsplaner samt EU-landenes energipolitik og grøn omstilling generelt, herunder initiativer relateret til Kommissionens REPowerEU-pakke.

Det europæiske semester ventes desuden at skulle tilpasses eventuelle nye finanspolitiske regler, jf. særskilt dagsordenspunkt vedr. *reformen af EU's finanspolitiske regler*. I Kommissionens forslag til nye finanspolitiske regler lægges fx op til at udvide det europæiske semester, så semesteret også omfatter fremlæggelsen, vurderingen og godkendelsen af nationale, mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik.

3. Formål og indhold

På ECOFIN 9. november 2023 ventes en evaluering af det europæiske semester for 2023 samt eventuelt en bredere drøftelse af udviklingen af semesteret generelt og gennemførelsen i 2024.

Drøftelsen ventes bl.a. at kunne komme ind på følgende temaer og spørgsmål:

- Vigtigheden af en forsat effektiv koordination af national økonomisk politik i EU under det europæiske semester. En effektiv koordination af national økonomisk politik kræver gode processer med tilstrækkelig tid til multilateral overvågning og drøftelser i Rådet. Europaparlamentsvalget i juni 2024 kan medføre udfordringer ift. timingen af semester-drøftelserne i 2024.
- Det europæiske semesters fokus, der traditionelt har været centreret omkring nationale, makroøkonomiske udfordringer, men som de seneste år også har vedrørt energi- og klimarelaterede politikker i lyset af energikrisen samt implementeringen af genopretningsfaciliteten.
- Indhold, timing og kvalitet af Kommissionens analyser, herunder horisontale analyser af makroøkonomiske ubalancer, og udkast til landespecifikke anbefalinger under det europæiske semester. Timingen af Kommissionens analyser og udkast til anbefalinger gav generelt kun begrænset tid til at behandle disse forud for drøftelser og vedtagelse i Rådet i 2023.
- Overvejelser om behov for revision af processen for og indholdet af det europæiske semester i lyset af en mulig reform af EU's finanspolitiske regler og den fortsatte implementering af genopretningsfaciliteten.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet høres ikke om evalueringen af det europæiske semester 2023.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Økonomiske konsekvenser

Evalueringen af det europæiske semester vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Det europæiske semester kan generelt have positive samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser, i det omfang en konsistent implementering af landespecifikke anbefalinger bidrager til at understøtte bæredygtig vækst og beskæftigelse i EU.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generelt enighed om vigtigheden af fortsat koordination af nationale økonomiske politikker under det europæiske semester.

Der ventes generelt en positiv vurdering af gennemførelsen af det europæiske semester 2023, omend nogle lande muligvis vil kritisere, at Kommissionens landerapporter med analyser af de europæiske økonomier ikke blev offentliggjort tids nok til at sikre tilstrækkelige drøftelser af disse forud for offentliggørelsen af Kommissionens udkast til landespecifikke anbefalinger.

En række EU-lande vil muligvis fremføre ønsker til det europæiske semesters udvikling fremadrettet, herunder semesterets fokus, omfang og generelle tidslinje.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen har generelt en positiv vurdering af det europæiske semester for 2023, herunder gennemførelsen af semesteret i 2023.

Regeringen støtter, at det europæiske semester fokuserer på at sikre sunde europæiske økonomier med høj beskæftigelse og bæredygtig vækst. Regeringen finder samtidig, at semesteret som led heri skal fremme den grønne omstilling, herunder ved at pege på omkostningseffektive værktøjer til CO₂-reduktion og de mest produktive, klimavenlige investeringer. Et centralt hensyn i anbefalingerne under det europæiske semester bør fortsat være at sikre, at EU-landenes økonomier er robuste overfor nye kriser og makroøkonomiske ubalancer med negative effekter på beskæftigelse og investeringer i EU-landene.

Regeringen støtter, at det løbende overvejes, om der bør gennemføres ændringer af semesterets processer, herunder mhp. tilpasning til en kommende reform af EU's finanspolitiske regler samt den fortsatte implementering af genopretningsfaciliteten. Det bør fx overvejes, hvordan det europæiske semester bedst muligt bidrager til en effektiv overvågning af implementeringen af nationale, mellemfristede planer under reformerede finanspolitiske regler.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

Bilag 1 – det europæiske semester

Det europæiske semester udgør rammen om koordineringen af EU-landenes økonomiske politik. Som led i semesteret gennemføres en samlet drøftelse af landenes økonomiske politik i foråret hvert år, som grundlag for landenes vedtagelse af national økonomisk politik i efteråret, herunder nationale finanslove. Det europæiske semester består af følgende hovedelementer:

- Semesteret indledes hvert år med offentliggørelsen af Kommissionens årlige vækstundersøgelse ('Annual Growth Survey', AGS) i november året før. Vækstundersøgelsen skitserer de overordnede økonomisk-politiske udfordringer og prioriteter for EU-landene. Vækstundersøgelsen danner grundlag for horisontale drøftelser af de økonomiske udfordringer i EU i bl.a. ECOFIN, EPSCO og Det Europæiske Råd (DER).
- På DER i marts vedtager stats- og regeringscheferne på baggrund af vækstundersøgelsen og rådskonklusioner fra bl.a. ECOFIN generelle retningslinjer for medlemslandenes økonomiske politik.
- I marts eller april fremlægger EU-landene deres konvergens- eller stabilitetsprogrammer samt nationale reformprogrammer.
- Med udgangspunkt i vækstundersøgelsen og varslingsrapporten, DER's retningslinjer samt landenes programmer fremlægger Kommissionen i maj eller starten af juni:
  - Landerapporter med økonomiske analyser af hvert EU-land. Analyserne omfatter Kommissionens vurdering af landenes opfølgning på sidste års landespecifikke anbefalinger.
  - Analyser under makroudbalanceproceduren (offentliggøres muligvis tidligere ifm. det europæiske semester 2024), jf. særskilt afsnit nedenfor.
  - Udkast til rådsudtalelser om landenes programmer samt udkast til landespecifikke anbefalinger.
- Pba. Kommissionens udkast vedtager ECOFIN rådsudtalelser om stabilitets- og konvergensprogrammerne og landespecifikke anbefalinger i juni og juli.

Makroudbalanceproceduren

Makroudbalanceproceduren er integreret i det europæiske semester. Proceduren operationaliseres via et 'scoreboard' med økonomiske indikatorer, som skal give en indledende indikation på tilstedeværelsen af makroøkonomiske ubalancer (fx konkurrenceevne og privat gældsætning). For hver indikator er fastsat grænseværdier. Proceduren består overordnet af følgende skridt:

- Proceduren indledes med, at Kommissionen i november året før (samtidig med AGS'en) offentliggør værdier for de indikatorer, som udgør scoreboardet, i en rapport. I rapporten vurderes indikatorernes udvikling i de enkelte lande, og hvorvidt disse overskrider de fastsatte grænseværdier. Lande, som er i fare for at opbygge eller opleve ubalancer, identificeres.

- Efterfølgende vurderer Kommissionen i såkaldte dybdegående analyser (offentliggjort sammen med landerapporterne de seneste år), om de identificerede lande har ubalancer, og sværhedsgraden af eventuelle ubalancer. I disse vurderinger inddrages landespecifikke forhold.
- Hvis et EU-land vurderes at have ubalancer, vil det kunne give anledning til forslag til Rådet om landespecifikke anbefalinger i maj eller start juni om at korrigere ubalancerne som led i det europæiske semester.

Bilag 3 – Oversigt over makroøkonomiske ubalancer identificeret i 2023
Tabel 5
Konklusioner i Kommissionens analyser vedr. makroøkonomiske ubalancer i 2023

	Kategorisering	Beskrivelse af ubalancer
Lande		
Italien	Alvorlige ubalancer	Høj offentlig gæld, svag udvikling i produktivitet, skrøbeligt arbejdsmarked og svage finansielle markeder.
Grækenland	Alvorlige ubalancer	Høj offentlig gæld og høj udlandsgæld. Banksektoren er udfordret af en høj andel misligholdte lån i en kontekst med høj ledighed.
Cypern	ubalancer	Høj offentlig og privat gæld til ind- og udland. Gælds niveauer er faldet men forbliver en bekymring.
Frankrig	Ubalancer	Høj offentlig gæld, lav produktivitetsvækst og svag konkurrenceevne.
Nederlandene	Ubalancer	Stort overskud på betalingsbalancen og høj privat gæld.
Portugal	Ubalancer	Høj offentlig og privat gæld til ind- og udland
Spanien	Ubalancer	Høj offentlig og privat gæld til ind- og udland samt lommer af sårbarheder ifm. høj ledighed.
Sverige	Ubalancer	Høj og voksende gæld blandt husholdningerne samt høje og voksende boligpriser.
Tyskland	Ubalancer	Højt og vedvarende overskud på betalingsbalancen som følge af lavt investeringsniveau i forhold til opsparingsniveauet.
Rumænien	Ubalancer	Stort underskud på betalingsbalancen, høj udenlandsgæld og store offentlige underskud og risiko for overophedning
Ungarn	Ubalancer	Sårbarheder relateret til meget stærkt prispres og eksterne og offentlige finansieringsbehov.
Tjekkiet	Ingen ubalancer	Sårbarheder relateret konkurrenceevne og boligpriser - ser ud til at være begrænset fremadrettet, da husholdningernes gæld er begrænset, og inflationen forventes at aftage hurtigere end EU-gennemsnittet
Slovakiet	Ingen ubalancer	Sårbarheder ift. konkurrenceevne, boligmarkedet, husholdningernes gæld og betalingsbalance - forventes at aftage i takt med, at de økonomiske forhold normaliseres.
Luxembourg	Ingen ubalancer	Sårbarhederne relateret til boligpriser og høj husholdningsgæld er steget, men ser ud til at være begrænset og forventes at aftage på mellemlang sigt
Estland	Ingen ubalancer	Sårbarhederne relateret til konkurrenceevnen og boligprisudviklingen er steget, men ser generelt ud til at være begrænset pt.
Letland	Ingen ubalancer	Sårbarheder relateret til ekstern låntagning og boligmarkedet er begrænsede; risici for konkurrenceevnen, dog begrænset risiko i den nærmeste fremtid.
Litauen	Ingen ubalancer	Sårbarhederne ift. konkurrenceevne, eksterne balancer og boligprisudviklingen er steget, men ser generelt ud til at være dæmpet pt.

Anm.: Tabellen viser en oversigt over Kommissionens konklusioner i sine dybdegående analyser af 24. maj 2023 for de 17 lande, der ifm. Kommissionens varslingsrapport fra november 2022 blev vurderet at have risici for makroøkonomiske ubalancer.

Kilde: Kommissionens horisontale meddelelse om pakken af 24. maj 2023 vedr. det europæiske semester, KOM(2022)600.

Dagsordenspunkt 5: Rådskonklusioner vedr. EU-statistikken

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

ECOFIN ventes at behandle de årlige rådskonklusioner om EU-statistik. Udkastet til konklusionerne følger op på prioriteterne i rådskonklusionerne fra november 2022. Konklusionerne tager derudover hensyn til den nuværende Kommissionsdagsorden for 2019-2024 og de statistiske behov. Udkastet til konklusionerne redegør for de seneste fremskridt vedr. opfyldelse af informationsbehov i ØMU'en, statistikker for uforholdsmæssigt store underskud, overvågning af makroøkonomiske ubalancer og strukturelle statistikker. Rådskonklusionerne anerkender behovet for tilstrækkelige ressourcer til Eurostat og nationale statistikmyndigheder.

Regeringen støtter generelt rådskonklusionerne. De øvrige EU-lande ventes også at kunne støtte konklusionerne.

2. Baggrund

Den finansielle, økonomiske og teknologiske udvikling samt stigende krav til statistikker har i de senere år fået Kommissionen til at iværksætte en række tiltag, som har til formål at udvikle de europæiske statistikker og deres kvalitet. Statistikker af høj kvalitet er en forudsætning for landenes styring af deres økonomiske politik samt et velfungerende økonomisk-politisk samarbejde mellem landene.

Rådet foretager årligt en opfølgning på arbejdet med den europæiske statistik og vedtager konklusioner, som dels består af en opfølgning på tidligere udstukne prioriteter for arbejdet og dels fastlæggelse af prioriteter for det videre arbejde.

3. Formål og indhold

Det foreløbige udkast til dette års rådskonklusioner om EU-statistik vedrører hovedsageligt:

- 1) Den officielle statistiks rolle ifm. kriser.
- 2) Statistik vedr. bæredygtighedsmål og den europæiske grønne pagt.
- 3) At gøre den juridiske ramme for europæiske statistikker klar til fremtiden og sikre adgang til data til udarbejdelse af mere rettidige og detaljerede officielle statistikker.
- 4) Tilstrækkelige ressourcer til statistikproduktion.
- 5) EFC's statusrapport vedr. informationsbehov i ØMU'en.
- 6) Statistik vedr. proceduren for makroøkonomiske ubalancer og Stabilitets- og Vækstpagten.
- 7) Boligomkostninger og ejendomsstatistik.
- 8) Erhvervsstatistik.
- 9) Befolkningsstatistik og personstatistik.

Ad 1) Den officielle statistiks rolle ifm. kriser

Rådet finder det positivt, at det Europæiske Statistiske System (ESS) og det Europæiske System af Centralbanker (ESCB) fortsat leverer rettidig og effektiv statistisk grundlag vedrørende EU's reaktion på Ruslands krig imod Ukraine.

Rådet finder det desuden særligt positivt, at Eurostat samarbejder tæt med EU-landene mhp. at udvikle energi-relaterede statistikker samt at give vejledning til statistisk registrering af tiltag, der iværksættes for at modvirke effekten af høje energipriser.

Rådet understreger, at rettidige statistikker på energiområdet har høj prioritet og tilskynder derfor til en hurtig og fyldestgørende gennemførelse af den ændrede forordning vedr. statistik på energiområdet. Rådet anerkender udviklingen af nye indikatorer for vedvarende energi, energieffektivitet, nye brændstoffer og energilagring og noterer desuden, at Kommissionen planlægger en ændring af rapporteringen inden for brint/hydrogen.

Ad 2) Statistik vedr. bæredygtighedsmål og Den europæiske grønne pagt

Rådet bifalder Eurostats resultater fsva. levering af statistik om bæredygtighedsmål (SDG). Rådet opfordrer desuden Eurostat til at forsætte deres overvågning af fremskridtene mod SDG'erne i samarbejde med EU-landene.

Rådet ser med tilfredshed på indsatsen foretaget af ESS og ESCB mhp. at imødekomme informationsbehovet i forbindelse med Den europæiske grønne pagt, navnlig inden for energistatistik, miljø- og klimastatistik, miljøøkonomiske regnskaber, grønne finansielle instrumenter, transportstatistik og overvågning af cirkulær økonomi.

Rådet noterer Kommissionens forslag om ændring af forordning (EU) nr. 691/2011 om europæiske miljøregnskaber mhp. at udvide omfanget af miljøøkonomiske regnskaber til nye moduler inden for skovbrug, økosystemer og miljøsubsidier. Rådet opfordrer ESS til at udvikle en ajourført strategi for miljøregnskaber for perioden 2024-28 for at styre den fremtidige udvikling under hensyntagen til de politiske beslutningstageres behov, byrden for de nationale statistiske myndigheder og at undgå overlap med andre initiativer fra internationale organisationer.

Ad 3) Forberedelse af den juridiske ramme for europæiske statistikker til fremtiden samt sikring af adgang til data til udarbejdelse af mere rettidige og detaljerede officielle statistikker.

Rådet noterer Kommissionens forslag om en målrettet revision af forordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker mhp. at imødekomme brugernes behov for mere rettidige, hyppigere og mere detaljerede europæiske officielle statistikker, særligt i krisetider. Forslaget sigter mod at give statistikmyndigheder mulighed for at udnytte det fulde potentiale i nye digitale teknologier og kilder, navnlig private data ved at muliggøre anvendelse heraf i europæiske statistikker. Yderligere søger forslaget at gøre ESS mere effektivt ved at fremme datadeling og styrke koordineringen i de europæiske og nationale dataøkosystemer. Rådet ser med tilfredshed på

indsatsen ifm. regulering af adgangen til private data til statistiske formål og understreger behovet for gennemsigtige og enkle procedurer i denne henseende. Rådet opfordrer til rettidig vedtagelse af ændringerne til forordningen.

Rådet bifalder ESS' fælles innovationsdagsorden. I den forbindelse gentager Rådet vigtigheden af øget og vedvarende adgang for producenter af officielle statistikker til nye datakilder, især private data.

Ad 4) Tilstrækkelige ressourcer til statistikproduktion

Rådet understreger behovet for at sikre tilstrækkelige ressourcer til Eurostat såvel som de nationale statistikinstitutioner, der understøtter databehov relateret til digitalisering, grøn omstilling, klimaforandringer.

Ad 5) EFC's statusrapport vedr. informationsbehov i ØMU'en

Rådet noterer sig den udvikling, som er beskrevet i 2023-udgaven af den Økonomiske og Finansielle Komité's (EFC) statusrapport om informationsbehov i ØMU'en. Herunder gælder især:

- Rådet værdsætter de yderligere forbedringer af de vigtige indikatorer for økonomien og arbejdsmarkedet, de såkaldte Europæiske Økonomiske Hovedindikatorer (Principal European Economic Indicators, PEEI'er).
- Rådet understreger PEEI'ernes fortsatte vigtige rolle som grundlag for overvågning af økonomiens udvikling på kort sigt og ser frem til yderligere fremskridt i forhold til at få stillet alle data til rådighed.
- Rådet anerkender udviklingen af det nye månedlige indeks for produktionen af tjenesteydelser og Kommissionens forslag om, at det skal erstatte den nuværende kvartalsvise indikator for omsætningen af tjenesteydelser, som en PEEI, fra april 2024.

Rådet noterer de igangværende aktiviteter under G20's *Data Gaps Initiative* og tilskynder især arbejdet, som udføres inden for statistikker om klimaforandringer og fordelingsmål for husholdningernes indkomst, forbrug og formue.

Ad 6) Statistik vedr. proceduren for makroøkonomiske ubalancer og Stabilitets- og Vækstpagten

Rådet bifalder kvalitetssikringen af statistikkerne til proceduren for makroøkonomiske ubalancer (MIP). Rådet værdsætter den årlige ESS-ESCB kvalitetsrapport om MIP-statistikkerne og noterer sig anbefalingerne heri.

Rådet understreger betydningen af en klar, homogen og stabil ramme for den statistiske behandling af data om offentlige finanser. Rådet gentager opfordringen til EU-landene om at sikre, at alle statistiske data, der er nødvendige ift. Stabilitets- og Vækstpagtens udgiftsregel rapporteres til Eurostat, og Rådet understreger vigtigheden af disse datas harmonisering og gennemsigtighed.

Ad 7) Boligomkostninger og ejendomsstatistik

Rådet bifalder initiativerne fra ESS og ESCB vedr. videreudvikling af indikatorer for fast ejendom.

Ad 8) Erhvervsstatistik

Rådet bifalder færdiggørelsen af de lovgivningsmæssige rammer, herunder forordningen om europæiske erhvervsstatistikker (forordning (EU) nr. 2019/2152) suppleret med ti gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter. Rådet bifalder også de nye statistikker til brugerne, fx den månedlige produktion af tjenesteydelser samt handel med tjenesteydelser efter leveringsmåde (MoS) og efter virksomhedskarakteristika (STEC). Rådet anerkender, at forbedringerne i erhvervsstatistikkerne er baseret på nye datakilder, herunder mikrodata om eksport af varer, der udveksles mellem medlemsstaterne, som gør det muligt at reducere virksomhedernes svarbyrde og samtidig opretholde et solidt kvalitetsniveau.

Rådet opfordrer ESS til fortsat at udvikle statistik for det økonomiske bidrag fra små og mellemstore virksomheder, regionalfordelinger, sammenkædning af mikrodata og om højvækstvirksomheder.

Rådet anerkender ESS' fremskridt i forhold til at opføre digitaliseringen i sammenhæng med initiativet Europas Digitale Årti, og understreger vigtigheden af en fuld implementering af ESS' handlingsplan.

Ad 9) Befolkningsstatistik og personstatistik

Rådet anerkender de igangværende forhandlinger om Kommissionens forslag til europæiske befolkningsstatistikker (ESOP) og bifalder Eurostats offentliggørelse af langsigtede befolkningsfremskrivninger fra marts 2023.

Rådet noterer Kommissionens nylige forslag til en ny forordning om arbejdsmarkedsstatistikker fra virksomheder (LMB) og understreger betydningen af rettidige statistikker for lønomkostninger. Rådet bifalder de fremskridt, som ESS har gjort med en pilotdataindsamling vedrørende arbejdstagere på digitale platforme, og ser frem til offentliggørelsen af de første resultater inden udgangen af 2023.

Rådet opfordrer ESS til at benytte sin igangværende gennemgang af sundhedsstatistik til at sikre forbedringer i denne.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke fremlagt en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne anerkender behovet for tilstrækkelige ressourcer til Eurostat og nationale statistikmyndigheder. Rådet bemærker, at det kan have statsfinansielle konsekvenser, såfremt det øgede behov for data fører til behov for yderligere ressourcer til indsamling og behandling af data i Eurostat eller EU-landene sammenlignet med i dag. Hertil bemærkes det, at Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's budget, ligesom afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter som udgangspunkt skal afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom. De statsfinansielle konsekvenser vil skulle vurderes nærmere ifm. implementeringen af de konkrete tiltag på statistikområdet.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Øvrige EU-lande forventes at støtte rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt rådskonklusionerne, som har et overordnet, strategisk sigte. Det er vigtigt at sikre troværdig europæisk statistik, som er anvendelig på både nationalt og EU-niveau, herunder er det bl.a. vigtigt med statistik, der understøtter fremskridt med den grønne omstilling og FN's bæredygtighedsmål. Regeringen støtter generelt initiativer, der bidrager hertil.

Regeringen vil tage nærmere stilling til initiativer og finansiering samt deres betydning for Danmark, når de udmøntes i form af konkrete forslag.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Rådet godkender årligt rådskonklusioner vedr. EU-statistikken. Rådskonklusioner vedr. EU-statistikken blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 8. november 2022. Der henvises til samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 27. oktober 2022.

Dagsordenspunkt 6: Det Europæiske Finanspolitiske Råds årsrapport

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

ECOFIN ventes orienteret om den årlige rapport fra det europæiske finanspolitiske råd (European Fiscal Board – EFB), et rådgivende organ oprettet i 2015 for bl.a. at bidrage til en uafhængig vurdering af den løbende anvendelse af EU's finanspolitiske regler. Der er ikke lagt op til konkrete beslutninger.

EFB's årsrapport 2023 gør bl.a. status for den makroøkonomiske og finanspolitiske udvikling i 2022, hvor udgiftsvæksten i en række lande, særligt lande med høj gæld, var for høj i lyset af et fortsat stort behov for at konsolidere de offentlige finanser og nedbringe underskud og gæld. I årsrapporten evalueres også implementeringen af EU's finanspolitiske regler i 2022, hvor EFB bl.a. peger på afvigelser i implementeringen ift. normal praksis som følge af anvendelsen af den generelle undtagelsesklause. Derudover berører rapporten de nationale uafhængige finanspolitiske råds rolle i 2022 (såsom De Økonomiske Råd i Danmark), samt euroområdet samlede finanspolitiske stilling i 2022.

EFB fremfører endelig overvejelser vedr. en reform af de finanspolitiske regler, hvor EFB finder at der hurtigst muligt bør vedtages en reform mhp. at vende tilbage til et regelbaseret system i lyset af de seneste års undtagelser fra reglerne. EFB støtter generelt Kommissionens forslag til en reform, men finder at man bør overveje alternativer til kvantitative minimumskrav. EFB fremsætter derudover enkelte forslag, herunder at styrke overvågningen af landenes afvigelser fra den sti for udgiftsvæksten, som landene skal fastlægge under Kommissionens forslag, mhp. at sikre en holdbar gældsudvikling.

Regeringen noterer sig rapporten fra EFB. Rapporten ventes generelt at blive positivt modtaget af EU-landene som et nyttigt bidrag til debatten om det finanspolitiske samarbejde i EU.

2. Baggrund

Kommissionen oprettede det europæiske finanspolitiske råd (European Fiscal Board – EFB) i oktober 2015 mhp. at forbedre implementeringen af de finanspolitiske regler i EU. EFB er uafhængig af Kommissionen og Rådet og er et rådgivende organ, hvis vurderinger ikke har nogen formelle konsekvenser.

EFB har særligt til opgave at evaluere gennemførelsen af EU's finanspolitiske regler, navnlig overvågningen af landenes nationale finanspolitikker i forhold til de finanspolitiske regler og eventuelle beslutninger vedr. håndhævelsen af reglerne. EFB kan også komme med forslag til den fremtidige udvikling af de finanspolitiske regler og deres anvendelse. EFB skal desuden vurdere hensigtsmæssigheden af den samlede finanspolitiske stilling i euroområdet som helhed (dvs. om euroområdet som helhed strammer finanspolitikken, lemper finanspolitikken eller holder den neutral) i lyset af konjunkturer, ECB's pengepolitik mv.

EFB samarbejder med de nationale finanspolitiske råd (i Danmark har De Økonomiske Råd rollen som finanspolitisk råd).

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes orienteret om EFB's årsrapport af 4. oktober 2023 vedr. implementeringen af EU's fælles finanspolitiske regler. Rapporten fokuserer på følgende hovedtemaer:

1. EU-landenes makroøkonomiske og finanspolitiske udvikling i 2022
2. Implementeringen af de finanspolitiske regler i 2022
3. De nationale uafhængige finanspolitiske råds rolle i 2022
4. Den samlede finanspolitiske stilling i euroområdet som helhed i 2022
5. EFB's anbefalinger til udviklingen af de finanspolitiske regler fremadrettet

1. EU-landenes makroøkonomiske og finanspolitiske udvikling i 2022

EFB fremhæver, at EU's økonomi som helhed i 2022 fortsatte sin genopretning efter COVID-19 pandemien og nåede en årlig BNP-vækst i både euroområdet og EU på gennemsnitligt 3,5 pct. BNP-væksten var dog vidt forskellig på tværs af EU-landene og spændte fra 12 pct. i Irland til -1,3 pct. i Estland. EU oplevede samtidig fortsatte stigninger i beskæftigelsen i 2022, som resulterede i en rekord lav gennemsnitlig ledighed.

EU oplevede i 2022 meget høj inflation, som bl.a. blev drevet af stigende energipriser efter Ruslands invasion af Ukraine. Da mange EU-lande er nettoimportører af energi, betød højere energipriser en forringelse af bytteforholdet, som ledte til betydelige tab i realindkomsterne i EU. EFB fremhæver desuden, at det inflationære pres allerede begyndte i slutningen af 2021.

De offentlige underskud blev i gennemsnit reduceret på tværs af EU med over 1 pct.-point i 2022 og nåede ned på 3,6 og 3,4 pct. af BNP i hhv. euroområdet og EU. Forbedringen af de offentlige finanser skyldes ifølge EFB særligt udfasning af COVID-19-støttetiltag samt stigende nominelt BNP pga. høj inflation. EFB nævner i den forbindelse, at den høje inflations påvirkning af underskuddenes andel af BNP i 2022 generelt kan sløre den underliggende trend i holdbarheden af de offentlige finanser. EFB finder, at udviklingen i de offentlige nettoudgifter peger på en forværring af den finanspolitiske holdbarhed i 2022, særligt i lande med enten høj gæld eller meget høj gæld (over hhv. 60 pct. og 90 pct. af BNP). Denne tendens er særlig tydelig, hvis man trækker midlertidige tiltag i form af COVID-19- og energistøttetiltag fra, hvormed EFB konkluderer, at de offentlige udgifter i euroområdet og EU i 2022 voksede i et tempo, der oversteg de potentielle vækstrater på mellem- og langt sigt. På den baggrund vurderer EFB, at den finanspolitiske holdbarhed i 2022 generelt blev forværret.

2. Implementeringen af de finanspolitiske regler i 2022

EFB nævner, at den generelle undtagelsesklausul fandt anvendelse i 2022. EFB finder, at den fortsatte anvendelse af klausulen går ud over, hvad kriterierne for anvendelse af undtagelsesklausulen tilsiger, og påtaler Kommissionens forlængelse af klausulen. Beslutningen påvirkede Kommissionens implementering af EU's finanspolitiske regler i 2022, hvor Kommissionens retningslinjer for EU-landenes finanspolitik i 2022, fastlagt i 2021, var af kvalitativ karakter. Med retningslinjerne blev EU-landene ifm. det europæiske semester anbefalet at støtte den økonomiske genopretning og simultant udfase støttetiltag besluttet i 2020 og 2021. Anbefalingerne til EU-landene var kun i begrænset omfang differentierede på tværs af landene og deres respektive gælds niveauer. Det strukturelle underskud i EU blev i 2022 reduceret fra 4,8 til 3,4 pct. af BNP. En reduktion, som blandt andet skyldes udfasning af COVID-19-støttetiltag, og som fandt sted på trods af nye energistøttetiltag som reaktion på uforudsete energistigninger.

EFB noterer sig, at Kommissionen vurderer, at de fleste afvigelser fra de kvalitative finanspolitiske retningslinjer for 2022 (fastlagt i de landespecifikke anbefalinger fra 2021) er acceptable, herunder i lyset af ekstraordinære udgifter til høj inflation, højere energipriser og ukrainske flygtninge. EFB finder det i den forbindelse bekymrende, at Kommissionen ikke har lavet en vurdering af landenes underliggende udgiftstendenser.

EFB noterer sig, at proceduren vedr. uforholdsmæssigt store underskud (EDP) ikke har fundet anvendelse på trods af, at Kommissionen vurderer, at flere lande havde for høje faktiske underskud i 2022. Beslutningen om ikke at anvende EDP begrundes af Kommissionen ligesom i tidligere år med den fortsatte makroøkonomiske usikkerhed.

3. De nationale uafhængige finanspolitiske råds rolle i 2022

EFB vurderer i rapporten EU-landenes anvendelse af nationale uafhængige finanspolitiske råd ("Independent Financial Institutions" – IFI'er) med fokus på deres rolle i makroøkonomiske prognoser i EU samt en nærmere beskrivelse af IFI'erne i hhv. Finland og Frankrig.

Ift. de makroøkonomiske prognoser indebærer EU-reglerne, at IFI'erne med jævne mellemrum skal evaluere landenes nationale økonomiske prognoser, mens det for eurolandene yderligere er et krav, at de nationale makroøkonomiske prognoser skal udføres eller endosseres af IFI'erne. Rapporten noterer, at Kommissionen har udarbejdet en horisontal vurdering af IFI'ernes overvågning af nationale økonomier i perioden 2013-2019, som viser, at flere aspekter af IFI'ernes overvågning med fordel vil kunne styrkes yderligere. Det fremhæves, at IFI'er i få lande udarbejder individuelle og uafhængige finanspolitiske prognoser, som ifølge EFB er en forudsætning for at evaluere EU-landenes finanspolitikker. Det noteres desuden, at der særligt i lande med høj gæld er en tendens til, at IFI'ernes vurderinger fremstår for gunstige sammenlignet med andre uafhængige vurderinger. EFB forslår på den bag-

grund, at i) der etableres mere robuste *følg-eller-forklar* procedurer ift. IFI'ernes vurderinger, samt ii) der gennemføres forbedringer af IFI'ernes analytiske værktøjskasse.

EFB beskriver derudover IFI'erne i Finland og Frankrig. Det belyses bl.a., at den finske IFI er fuldt forankret i landets rigsrevision, hvilket ifølge EFB indebærer en fordel, idet det sikrer institutionen stabil adgang til information, men også en risiko ift. institutionens uafhængighed. Den finske IFI beskrives generelt som velfungerende. I Frankrig er IFI'en ligeledes knyttet til rigsrevisionen, men i modsætning til i Finland er der implementeret en række lovbestemmelser, der sikrer dens uafhængighed. Den franske IFI er generelt kendetegnet ved høj troværdighed og er ofte referencepunkt i franske finanspolitiske debatter. Rapporten påpeger samtidig, at den franske IFI i praksis sjældent kritiserer den franske regerings finanspolitiske kurs.

4. Den samlede finanspolitiske stilling i euroområdet som helhed i 2022

EFB vurderer, at både penge- og finanspolitikken blev strammet i euroområdet i 2022. Fsva. finanspolitikken fremhæves det, at udfasning af COVID-19-støttetiltag som helhed medvirkede til en finanspolitisk opstramning, mens nye støttetiltag mhp. at afhjælpe omkostninger relateret til højere energipriser, modsat trak i en ekspansiv retning.

Energistøttetiltag havde inden for euroområdet et samlet omfang på omkring 1 pct. af BNP og var i høj grad gældsfinansierede og ikke-målrettede. EFB fremhæver, at i lyset af 2022's høje inflationære pres, kunne støtten med fordel have været fuldt finansieret inden for de eksisterende budgetter og i højere grad være målrettet specifikke grupper.

EFB noterer sig, at de offentlige finanser inden for euroområdet kunne have været forbedret yderligere på trods af den samlede opstramning. EFB udtrykker særligt bekymring for eurolande med meget høj gæld, som førte en ekspansiv finanspolitik, også hvis COVID-19 og energirelaterede støttetiltag fra regnes.

5. EFB's anbefalinger til udviklingen af de finanspolitiske regler fremadrettet

EFB vurderer i sin rapport, at der er behov for en reform af de finanspolitiske regler og præsenterer i den forbindelse bl.a. følgende overvejelser og anbefalinger:

- Støtte til hovedlinjerne i Kommissionens forslag til en reform af de finanspolitiske regler i EU. Dvs. at landene skal fastlægge udgiftsstier, som er differentierede på tværs af EU-landene, og som skal sikre en holdbar gældsudvikling, øget fokus på nationalt ejerskab samt forenkling ved at anvende væksten i nettoudgifterne som eneste håndhævede mål i reglerne.
- Det vurderes, at der findes alternativer til kvantitative minimumskrav, som sikrer, at de finanspolitiske rammer i EU styrkes. EFB nævner, at man i stedet kunne overveje at anvende en større grad af automatik ift. at tildele henstillinger,

når landene afviger fra udgiftsstien og dermed de finanspolitiske krav. EFB fremhæver her Kommissionens forslag om en såkaldt kontrolkonto, som registrerer hvert lands afvigelse fra den udgiftssti, der er fastlagt i den nationale plan, og EFB anbefaler, at der for kontrolkontoen fastsættes en maksimal grænse for, hvor meget landet må afvige fra sin udgiftssti mhp. at automatisere brugen af den. Som fremhævet under hovedtema 3, vurderes det ligeledes hensigtsmæssigt at IFF'er spiller en mere central rolle i at overvåge landenes nationale mellemfrie planer. Endeligt nævnes, at forslaget om mulighed for forlængelse af tilpasningsperioden i landenes planer fra 4 til 7 år bør genovervejes, da en 7-årig tidshorizont indebærer en for høj grad af usikkerhed.

- Det er vigtigt, at en reform sikrer instanser, som skal udarbejde uafhængige vurderinger på EU-niveau. Her nævnes EFB's rolle som central, og det fremhæves, at EFB med fordel kan styrkes gennem udvidelse af det nuværende mandat.

Udover reformen af selve de finanspolitiske regler finder EFB, at der ses et behov for at implementere en fælles finanspolitisk kapacitet, som kan understøtte fælles offentlige goder i EU på længere sigt.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om EFB's årsrapport 2023.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rapporten ventes generelt at blive positivt modtaget af EU-landene som et nyttigt bidrag til debatten om det finanspolitiske samarbejde i EU.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan notere sig EFB's rapport og drøftelsen på ECOFIN.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at EU-landene fører økonomiske politikker, der sikrer grundlag for vækst, velfærd, beskæftigelse og grøn omstilling, herunder ved at fremme robuste økonomier, forebygge gældskriser, der kan indvirke negativt på hele EU, samt skabe råderum for at understøtte økonomien under økonomiske tilbageslag og mulighed for at gennemføre politiske prioriteter i relation til velfærd og grøn omstilling.

Regeringen finder det i det lys vigtigt, at der sikres effektiv efterlevelse og håndhævelse af de gældende finanspolitiske regler, herunder reglernes grænser for faktiske underskud og gældskvoten.

For regeringens holdning vedr. udviklingen af EU's finanspolitiske regler henvises til særskilt dagsordens punkt vedr. reformen af EU's finanspolitiske regler.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om EFB's årsrapport 2023 er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg. Sagen om EFB's årsrapport 2022 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 8. november 2022.

Dagsordenspunkt 7: Revisionsrettens årsberetning om budgetgennemførelsen i 2022

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resume

Revisionsretten ventes på ECOFIN den 9. november 2023 at præsentere sin årsberetning om EU's budgetgennemførelse for regnskabsåret 2022. Præsentationen forventes at blive taget til efterretning af Rådet. På baggrund af årsberetningen forventes ECOFIN i marts 2024 at vedtage sin rådsbenstilling til Europa-Parlamentet om decharge for regnskabsåret 2022.

Retten skønner på baggrund af sin revision, at den mest sandsynlige fejlrate i betalingerne som helhed er 4,2 pct. i 2022. Det er en stigning i forhold til 2021, hvor fejlraten var 3,0 pct. Revisionsretten har på baggrund heraf afgivet en negativ erklæring om betalingerne som helhed. Regeringen finder dette meget utilfredsstillende. Ligeledes finder regeringen det utilfredsstillende, at Revisionsretten har været nødsaget til at afgive en erklæring med forbehold om Genopretnings- og Resiliensfaciliteten. Regeringen finder det dog tilfredsstillende, at Revisionsretten for 16. år i træk har kunnet give en positiv erklæring om regnskaberne's rigtighed. Regeringen vil ydermere arbejde for at styrke fokus på effektmåling og EU-budgettets resultatopnåelse i forbindelse med fremtidige årsrapporter.

Sagen har isoleret set hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Ifølge Lissabon-traktatens artikel 319 meddeler Europa-Parlamentet Kommissionen decharge for budgetgennemførelsen efter henstilling fra Rådet. Kommissionen skal efterfølgende træffe passende foranstaltninger for at efterkomme bemærkningerne i såvel Parlamentets afgørelse som Rådets henstilling om decharge.

Revisionsrettens årsberetning om EU-budgetgennemførelsen blev offentliggjort d. 4. oktober 2023. Revisionsretten ventes på ECOFIN den 9. november 2023 at præsentere sin årsberetning om EU's budgetgennemførelse for regnskabsåret 2022. Rådet skal i forlængelse heraf udarbejde en henstilling til Europa-Parlamentet. ECOFIN forventes at vedtage henstillingen i marts 2024.

Revisionsrettens årsberetning og revisionserklæring

Revisionsrettens revisionserklæring bygger på revisionen af EU-budgettets indtægter og udgifter og afgives til Europa-Parlamentet og Rådet til brug for institutionernes dechargebehandling, jf. også TEUF artikel 287, stk. 1. Erklæringen er todelt og hviler på Revisionsrettens kontrol af henholdsvis regnskaberne's rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed.

Fsva. regnskaberne's rigtighed undersøger Revisionsretten, hvorvidt Kommissionen har sikret anvendelsen af de korrekte regnskabsregler, og om Kommissionens foranstaltninger giver en rimelig sikkerhed for, at det endelige konsoliderede årsregnskab giver et retvisende billede af EU's finanser. Revisionsretten udtaler sig på den

baggrund om, hvorvidt EU's endelige konsoliderede årsregnskab rapporterer pengestrømme og finansielle resultater fuldstændigt og nøjagtigt, og om aktiverne og passiverne er registreret korrekt ved årets udgang.

På baggrund af revisionen af de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed drager Revisionsretten dels en række generelle konklusioner om overvågnings- og kontrolsystemernes effektivitet, og fastslår dels den mest sandsynlige fejlrate vedrørende samtlige indtægts- og udgiftstransaktioner fordelt på budgettets hovedområder. Revisionsretten opererer med et acceptabelt fejlniveau²² på 2 pct. Revisionsrettens metode er baseret på en repræsentativ stikprøve fra en række medlemslande, men revisionen giver ikke en vurdering af forvaltningen i de enkelte medlemslande.

Revisionsretten reviderer ligeledes udgifterne under Genopretnings- og Resiliensfaciliteten. Retten kontrollerer betalingsanmodninger fra medlemslandene og den formelle rigtighed af opnåelsen af de mål og milepæle, som indgår heri.

Som et pilotforsøg ifm. regnskabsårene 2019-2021 offentliggjorde Revisionsretten en separat rapport vedr. performance for programmerne under EU-budgettet. Fra og med beretningen om regnskabsåret 2022 offentliggøres én samlet beretning indeholdende et kapitel om EU-budgettets performance. Kapitlet indeholder primært henvisninger til Revisionsrettens tidligere særberetninger om udvalgte politikområder samt en opfølgning på anbefalinger fra Revisionsretten i 2019.

3. Formål og indhold

Det overordnede formål med Revisionsrettens årsberetning er at vurdere og give erklæring til Europa-Parlamentet og Rådet om rigtigheden af EU's konsoliderede regnskab og om transaktionernes lovlighed og formelle rigtighed. Revisionsretten agerer som den eksterne revisor af EU's finanser med henblik på at beskytte EU's finansielle interesser, navnlig ved at bidrage til at forbedre EU's økonomiske forvaltning.

Retten skønner på baggrund af revisionen, at den mest sandsynlige fejlrate som helhed ligger på 4,2 pct. i 2022. Det er en stigning i forhold til 2021, hvor den anslåede fejlforekomst var 3,0 pct.

Revisionsretten giver for 16. år i træk en positiv erklæring vedrørende regnskaberne's rigtighed, idet EU's regnskab i al væsentlighed giver et retvisende billede af EU's finansielle stilling og af resultaterne af transaktioner og pengestrømme.

Med hensyn til underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed, konkluderer Retten følgende:

---

²² Den estimerede fejlrate er baseret på de anslåede finansielle effekter af de fejl, der kan kvantificeres. Ud fra dette beregnes fejlenes estimerede indvirkning på budgettet ved at ekstrapolere de kvantificerede fejl til brug for fastlæggelsen af "den mest sandsynlige fejlforekomst".

- Retten afgiver en *positiv erklæring* vedr. EU's egne indtægter
- Retten afgiver en *erklæring med forbehold* vedr. genopretningsfaciliteten, som er hovedkomponenten i EU's genopretningsinstrument (*NextGenerationEU*). Det er andet år, hvor en erklæring om genopretningsfaciliteten gives. I 2022 blev der gennemført 13 betalingsanmodninger, hvoraf Retten fandt, at 15 ud af 281 revidere mål og milepæle fordelt på 11 betalinger var påvirket af problemer med den formelle rigtighed af opfyldelsen af mål og milepæle.
- Retten afgiver en *negativ erklæring* om udgifterne som helhed. Det er fjerde år i træk, at der afgives en negativ erklæring herom. Den negative erklæring forklares med den nævnte fejlrate på 4,2 pct. Herunder udgør udgifter med høj risiko, særligt godtgørelsesbaserede udgifter, størstedelen af fejlraten med en anslået fejlforekomst på 6,0 pct. (4,7 pct. i 2021). Denne gruppe af udgifter udgør samtidig en større del af de samlede udgifter i 2022 (66 pct.) end i 2021 (63 pct.)

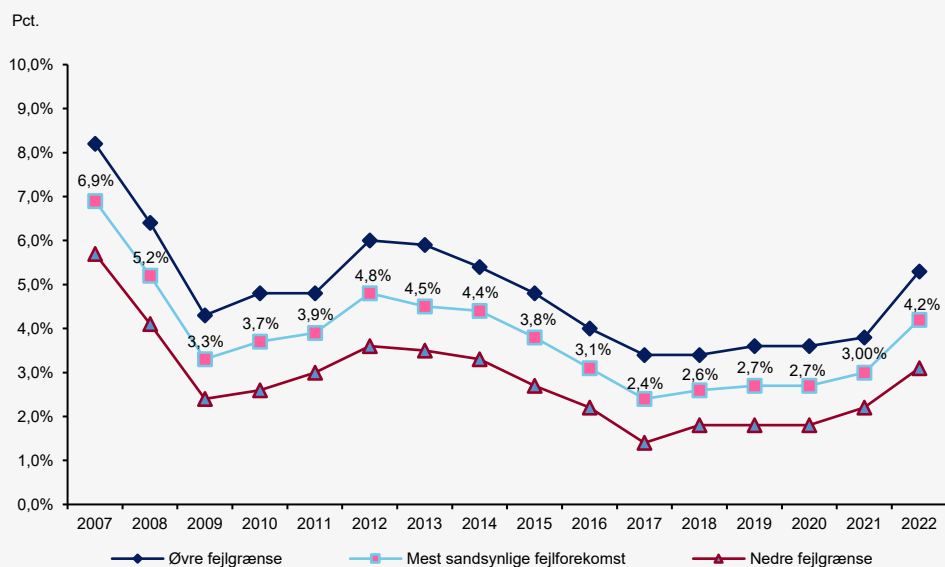
Uddybende om fejlraten og dens udvikling over tid

Revisionsretten påpeger, at skønnet over fejlforekomsten i EU-budgettet ikke er en måling af svig, ineffektivitet eller spild. Det er et skøn over, hvor mange af midlerne der ikke burde have været udbetalt, fordi de ikke blev anvendt i overensstemmelse med de gældende regler og bestemmelser. Svig derimod er forsætlig vildledning for vindings skyld. Sager, hvor der er konkret mistanke om svig indberettes til OLAF, Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig, som i fornødent omfang efterforsker og følger op på sagerne. Revisionsretten oplyser, at den i 2022 sendte 14 sager til OLAF med mistanke om svig på grundlag af 760 reviderede transaktioner. I 2021 var der ifølge Revisionsretten 15 sådanne sager, og i 2020 seks.

Retten skønner på baggrund af revisionen, at den mest sandsynlige fejlrate som helhed ligger på 4,2 pct. i 2022. Der er tale om en stigning i fejlraten på 1,2 procentpoint fra 2021, hvor fejlraten var 3,0 pct., *jf. figur 1*.

Figur 1

Revisionsrettens skøn for den mest sandsynlige fejlrate for EU-budgettet som helhed (2007-2022)

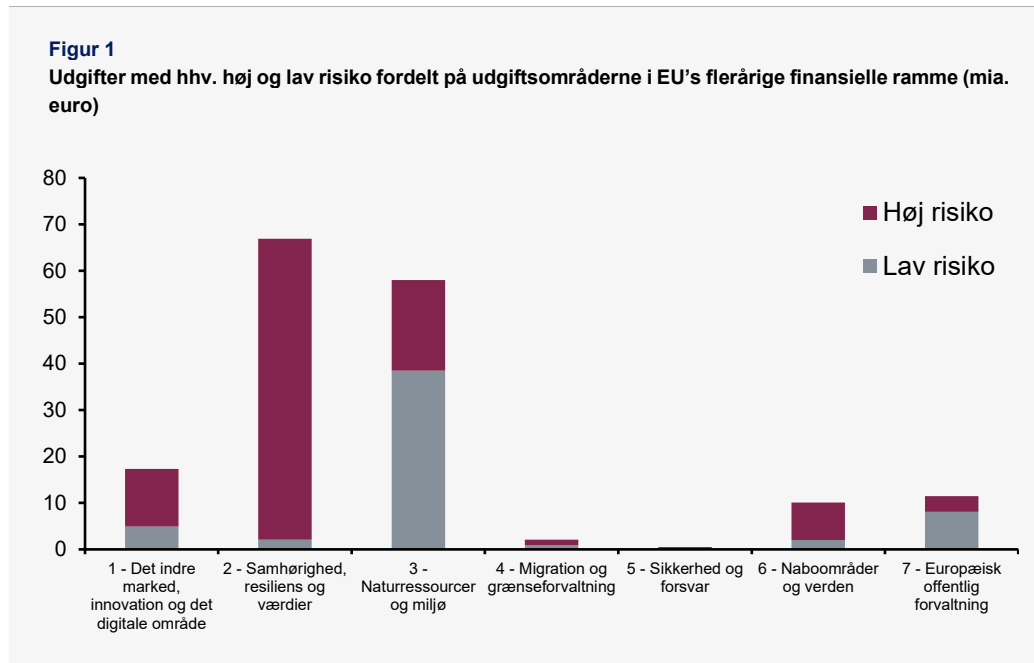

Kilde: Revisionsrettens årsberetning om budgetgennemførelsen for 2022

Uddybende om fejlraten for forskellige udgiftstyper

Igen i år peger Revisionsretten på en klar sammenhæng mellem måden, udgifter afholdes på, og risikoen for fejlforekomster. Revisionsretten skelner mellem områder, hvor der vurderes at være høj hhv. lav risiko i forhold til lovlighed og formel rigtighed. Områder med *høj risiko* er hovedsagligt godtgørelsesordninger, hvor EU godtgør støtteberettigede omkostninger til en støttemodtager på baggrund af en udgiftsanmeldelse. Områder med *lav risiko* er hovedsagligt rettighedsordninger, hvor der ikke godtgøres bestemte udgifter, men midlerne udbetales, når visse betingelser er opfyldt.

Fejlforekomsten for udgifter med høj risiko estimeres i 2022 at udgøre 6,0 pct. mod 4,7 pct. i 2021. Samtidig er andelen af udgifter med høj risiko steget fra 63 pct. i 2021 til 66 pct. i 2022. Fordelingen af udgifter med hhv. høj og lav risiko fordelt på udgiftsområderne i EU's flerårige finansielle ramme er vist i *figur 2*.

Kilde: Revisionsrettens årsberetning om budgetgennemførelsen for 2022

Uddybende om de enkelte udgiftsområder

Fejlratene varierer på tværs af udgiftsområderne. For 2022 har Revisionsretten estimeret en fejlrate specifikt for tre udgiftsområder, hvor stikprøven indeholdt en tilstrækkelig stor mængde transaktioner. For udgiftsområde 1 – ”Det indre marked, innovation og det digitale område” estimeres fejlraten til 2,7 pct., for udgiftsområde 2 – ”Samhørighed, resiliens og værdier” estimeres fejlraten til 6,4 pct. og for udgiftsområde 3 – ”Naturressourcer og miljø” estimeres fejlraten til 2,2 pct.

Udgiftsområde 1 - Det indre marked, innovation og det digitale område

Udgiftsområdet forvaltes hovedsageligt direkte af Kommissionen, som udbetaler tilskud til offentlige eller private støttemodtagere, som deltager i et EU-projekt. Størstedelen af udgiftsområdet udgøres af forsknings- og innovationsprogrammet Horizon. Derudover indeholder udgiftsområdet en række programmer vedr. rummet, transport, energi og digitale tjenester samt investeringsfonden InvestEU.

Hovedparten af de konstaterede fejl inden for udgiftsområdet skyldes ikke-støtteberettigede direkte personaleomkostninger, alvorlige overtrædelser af reglerne for offentlige udbud samt andre ikke-støtteberettigede omkostninger, herunder til underentreprise. En stor del af fejlraten kan henføres til fejl i anmeldelsen af personaleomkostninger i forskningsprogrammerne, hvor Revisionsretten peger på, at reglerne er komplekse på trods af bestræbelser på forenkling. Denne konklusion er enslydende med årsrapporten for 2021. Revisionsretten peger derudover på svagheder i Kommissionens dokumentation ifm. brug af såkaldte ”faste engangsbeløb”

i udmøntningen af programmer, som er indført mhp. at lette den administrative byrde.

Revisionsretten anbefaler på baggrund af revisionen, at Kommissionen 1) foretager en evaluering af, om visse typer projekter er uegnede til finansiering med faste engangsbeløb samt af risikoen for uregelmæssigheder og svig, 2) vurderer, om tilskud med faste engangsbeløb er hensigtsmæssige til projekter med store budgetter, 3) sikrer, at ansøgninger om tilskud med faste engangsbeløb evalueres under behørig hensyntagen til de relevante benchmarks og dokumenteres på passende vis, 4) yderligere præciserer kravene til korrekt gennemførelse af tilskud i form af faste engangsbeløb, samt 5) fastsætter omfanget af sine efterfølgende kontroller af tilskud i form af faste engangsbeløb, så de omfatter områder med høj risiko.

Udgiftsområde 2 – Samhørighed, resiliens og værdier

Udgiftsområdet består af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Socialfond, Erasmus+, rentebetalinger til de fælles genopretningslån samt andre mindre ordninger. Hovedparten af udgifterne afholdes under delt forvaltning mellem Kommissionen og medlemslandene.

Revisionsretten fremhæver, at fejlene under udgiftsområdet særligt skyldes ikke-støtteberettigede udgifter og overtrædelse af udbuds- og statsstøttereglerne. Revisionsretten peger derudover på, at den eksisterende kontrol hos medlemsstaternes revisionsmyndigheder fortsat ikke er tilstrækkelig til at afbøde den iboende risiko på udgiftsområdet. Disse fejltypen er ligeledes medvirkende til en højere fejlrate inden for udgiftsområdet sammenlignet med årsrapporten for 2021.

Revisionsretten anbefaler på baggrund af revisionen, at Kommissionen 1) styrker foranstaltninger til at afhjælpe tilbagevendende fejl, 2) ved afslutningen af programmerne for 2014-2020 kontrollerer, at der ifm. store projekter kun er blevet godkendt udgifter, hvor den er blevet underrettet om disse projekter, 3) ifm. programmerne for 2021-2027 planlægger og gennemfører fokuserede tematiske revisioner om interessekonflikter, 4) ifm. afslutningsrevisioner for 2014-2020 udfører målrettede kontroller for at sikre medlemsstaternes anvendelse af nødvendig finansiel korrektion for fejl, 5) sikrer, at medlemsstaternes revisionsmyndigheder har egnede metoder til kontrol af egenerklæringers pålidelighed og gyldighed, 6) ifm. programmerne for 2021-2027 udfører fokuserede tematiske revisioner, fastsætter minimumskrav til medlemsstaternes revisionsmyndigheder og over for medlemsstaterne gentager disses forpligtelser mht. at rapportere om svig, samt 7) fremrykker datoen for udrulning af det fælles integrerede IT-værktøj til datamining og risikovurdering fra 2028 til 2025.

Udgiftsområde 3 – Naturressourcer og miljø

Udgiftsområdet omfatter den fælles landbrugspolitik samt øvrige mindre programmer. Størstedelen af udgiftsområdet udgøres af direkte betalinger, som finansieres fuldt ud af EU-budgettet. En mindre del udgøres af programmer for udvikling af landdistrikter og markedsforanstaltninger, som medfinansieres af medlemsstaterne.

Udgifterne afholdes under delt forvaltning mellem Kommissionen og de nationale betalingsmyndigheder.

Revisionsretten estimerer fejlraten for udgiftsområdet til 2,2 pct., hvilket er over væsentlighedsgrænsen på 2 pct. Revisionsretten noterer, at dens resultater indikerer, at fejlforekomsten ikke var væsentlig for de direkte betalinger, som udgør ca. 2/3 af de samlede landbrugsudgifter. Fejlforekomsten er dog stadig væsentlig for andre udgiftsområder, bl.a. udvikling af landdistrikter og markedsforanstaltninger. Fejlraten forklares hovedsageligt med ikke-støtteberettigede modtagere, aktiviteter, projekter og udgifter samt angivelse af unøjagtige oplysninger om arealer eller dyr. Revisionsretten fremhæver, at fejlraten kunne have været reduceret med 1,3 procentpoint, hvis betalingsmyndighederne havde anvendt alle tilgængelige oplysninger ved tilskudsudmålingen.

Revisionsretten anbefaler på baggrund af revisionen, at Kommissionen fortsat overvåger, hvor nøjagtigt medlemsstaterne vurderer det støtteberettigede areal i markedsidentifikationssystemet, eftersom landbrugsareal vil være grundlaget for præstationsindikatorerne under den nye fælles landbrugspolitik for 2023-2027.

Udgiftsområde 4 og 5 – Migration og grænseforvaltning samt Sikkerhed og forsvar
Udgiftsområderne præsenteres samlet af Revisionsretten, og udgøres af en række fonde for asyl-, migrations-, integrations- og grænseforvaltningsarbejde samt Fonden for Intern Sikkerhed. Størstedelen af udgifterne i disse fonde udmøntes under delt forvaltning mellem Kommissionen og medlemsstaterne (eller associerede Schengenlande). Derudover omfatter udgiftsområdet en række decentrale agenturer, herunder Frontex.

Stikprøvens størrelse giver for dette udgiftsområde ikke mulighed for at estimere en fejlrate. Revisionsretten peger dog på, at der er blevet konstateret fejl vedrørende ikke-støtteberettigede omkostninger og offentlige udbud.

På baggrund af revisionen anbefaler Revisionsretten, at Kommissionen foretager en mere målrettet kontrol af udgifternes støtteberettigelse og specifikt fokuserer på potentielle risici knyttet til f.eks. udgifts- eller støttemodtagertypen.

Udgiftsområde 6 – Naboområder og verden

Udgiftsområdet omfatter instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt arbejde – et globalt Europa (NDICI), instrumentet til førtiltrædelsesbistand og humanitære hjælpeforanstaltninger samt andre mindre aktioner og programmer. Størstedelen af udgifterne udmøntes ved direkte eller indirekte forvaltning.

Stikprøvens størrelse giver for dette udgiftsområdet ikke mulighed for at estimere en fejlrate. Revisionsretten konkluderer, at der er stor risiko for fejl i udgiftsområdet. De mest almindelige fejl inden for udgiftsområdet var udbetaling af tilskud for ikke-støtteberettigede omkostninger, manglende dokumentation, offentlige udbud

og ikke-afholdte udgifter. Revisionsretten konstaterer derudover svagheder i Kommissionens risikovurderinger og interne kontroller.

På baggrund af revisionen anbefaler Revisionsretten, at Kommissionen 1) styrker kontrollen for at forebygge irregulære ændringer af forslag i kontraktindgåelsesfasen, 2) gennemfører risikovurderinger som krævet i proceduremanualen, 3) fastsætter en passende tidsramme for kontrahenters forelæggelse af udgiftskontrolrapporter vedrørende tilkudsaftaler, samt 4) styrker kontrollen for kun at inkludere relevante ordrer i beregningen af GD NEAR's korrektionskapacitet.

Udgiftsområde 7 – Europæisk offentlig forvaltning

Udgiftsområdet omfatter udgifter til personale, bygninger, udstyr, energi og øvrige administrative omkostninger for EU's institutioner.

Revisionsretten konkluderer, at fejlraten er under væsentlighedstærsklen, dog uden at estimere en konkret fejlrate. De hyppigst konstaterede fejl vedrører offentlige udbud fsva. Europa-Parlamentets udgifter til politiske grupper. Derudover konstaterede Revisionsretten fejl vedrørende EU-delegationernes indkøb og lokale ansættelser.

På baggrund af revisionen anbefaler Revisionsretten, at Europa-Parlamentets administration styrker sin vejledning om de politiske gruppers gennemførelse af budgetbevillinger samt at Parlamentets Præsidium gennemfører foranstaltninger mhp. at sikre de politiske gruppers effektive anvendelse af interne regler og overholdelse af udbudsreglerne.

Uddybende om genopretnings- og resiliensfaciliteten

Revisionen af genopretnings- og resiliensfaciliteten adskiller sig fra revisionen af EU's budget, idet udbetaling af midler sker efter en vurdering af opfyldelsen af de mål og milepæle, der indgår i de enkelte medlemsstaters genopretningsplaner. Der sker dermed ikke vurdering i Kommissionen af, hvorvidt de enkelte omkostninger er støtteberettigede, overholder reglerne om udbud og statsstøtte mv., da dette ansvar påhviler medlemsstaterne.

Udgifterne under genopretningsfaciliteten var for første gang omfattet ifm. årsberetningen for 2021, hvor betalingsanmodningen fra Spanien var den eneste gennemførte betalingsanmodning. I 2022 er 13 betalingsanmodninger på i alt 46,9 mia. euro gennemført og således omfattet af årsberetningen. Retten har konstateret problemer med den formelle rigtighed for 15 af 281 reviderede mål og milepæle, hvilket påvirker 11 af de 13 betalinger. Seks af betalingerne var væsentlig fejlbehæftede.

Revisionsretten anfører, at de 15 mål og milepæle enten ikke var tilfredsstillende opfyldt, eller at støtteberettigelsesbetingelserne ikke var overholdt. Endvidere fandt Retten seks tilfælde af svagheder i udformningen af målene eller milepælene, her-

under en for vag definition af mål og milepæle. Fsva. fem af betalingerne konstaterede Retten i alt 11 problemer med pålideligheden af de oplysninger, som medlemsstaterne havde givet i deres forvaltningserklæringer.

På baggrund af revisionen anbefaler Revisionsretten, at Kommissionen 1) forbedrer sine foreløbige vurderinger og efterfølgende revisioner ved at kontrollere overholdelsen af specifikke centrale bestemmelser samt ændrer sine efterfølgende revisioner, så de kontrollerer, om mål, der tidligere er blevet vurderet som opfyldt, eventuelt er blevet omgjort, og 2) kontrollerer, at de vurderede genopretnings- og resiliensplaner fastsætter og klart definerer mål og milepæle vedr. alle centrale elementer i foranstaltningerne.

Det bemærkes, at Danmarks første betalingsanmodning blev endeligt gennemført i 2023, og således ikke er omfattet af årsberetningen for 2022.

4. Europa-Parlamentet udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig, idet Rådets henstilling indgår som en del af Europa-Parlamentets beslutningsgrundlag. Parlamentet forventes at træffe afgørelsen om afgivelse af decharge i maj 2024.

5. Nærhedsprincippet

Dechargeproceduren vedrørende Kommissionens gennemførelse af EU-budgettet foretages på EU-niveau. Regeringen skønner derfor, at sagen er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Rådets behandling af årsberetningen har ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser og ej heller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Rigsrevisionen er som national revisionsinstitution samarbejdspartner for Revisionsretten, jf. Lissabon-traktatens artikel 287, stk. 3. Dette indebærer, at Rigsrevisionen altid deltager ved Rettens revisionsbesøg i Danmark, ligesom al korrespondance med Retten herom foregår gennem Rigsrevisionen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger/forhandlingssituationen

Årsrapporten har alene været præsenteret på teknisk niveau på nuværende tidspunkt. Der er derfor ikke kendskab til de øvrige landes konsoliderede positioner. Erfaringsmæssigt er der forskellige opfattelser af, hvilket billede, der med Revisionsrettens erklæring er baggrund for at tegne. Af samme grund er der erfaringsmæssigt ligeledes forskellige opfattelser af den rette overordnede tone i Rådets henstilling samt hvilke midler, der skal tages i brug for at nedbringe fejlraten.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det meget utilfredsstillende, at den overordnede fejlrate anslås til 4,2 pct. i 2022, hvilket er over væsentlighedstærsklen på 2 pct. og samtidigt udgør en væsentlig stigning i den anslåede fejlrate. Regeringen anser stigningen i fejlraten som et tegn på, at der ikke er sket den nødvendige forbedring af rigtigheden og lovligheden af EU's udbetalinger. Regeringen finder det derfor vigtigt, at de identificerede problemer adresseres tilstrækkeligt af Kommissionen og medlemslandene med henblik på, at fejlraten nedbringes hurtigst muligt.

Regeringen finder det tilfredsstillende, at Revisionsretten for 16. år i træk har kunnet give en positiv erklæring om regnskabernes rigtighed og dermed anser EU's regnskaber for at give et retvisende billede af indtægter og udgifter samt EU's finansielle stilling. Regeringen finder det ligeledes tilfredsstillende, at der har kunnet afgives en positiv erklæring vedr. EU's egne indtægter.

Regeringen finder det meget utilfredsstillende, at Revisionsretten har været nødsaget til at afgive en negativ erklæring for betalingerne som helhed.

Regeringen anerkender, at forvaltningen og kontrollen med EU-budgettet er en kompliceret opgave. Derfor er det en central prioritet for regeringen, at der fokuseres på de bagvedliggende årsager til kompleksiteten, og at der arbejdes hen imod enklere regler, som vil lette administrationen for både myndigheder og støttemodtagere. Det er samtidig regeringens holdning, at krav om mere kontrol skal stå mål med de administrative byrder og den finansielle risiko for EU-budgettet i de enkelte medlemslande.

Regeringen finder det ligeledes utilfredsstillende, at Revisionsretten har været nødsaget til at afgive en erklæring med forbehold om Genopretnings- og resiliensfaciliteten. Regeringen finder det vigtigt, at Kommissionen i samarbejde med medlemslandene styrker definitionen af nye mål og milepæle ved eventuelle fremtidige revisioner af planerne, samt at Kommissionen fører en proportional kontrol med medlemslandene ift. overholdelse af støtteberettigelseskriterierne i forordningen om Genopretnings- og resiliensfaciliteten.

Regeringen ser med beklagelse på, at Revisionsretten ikke har udgivet en særskilt rapport om EU-budgettets performance, og at det kapitel i årsrapporten, som skulle træde i stedet for, hovedsageligt henviser til tidligere særrapporter. Regeringen vil arbejde for, at Revisionsretten i fremtidige rapporter styrker sit fokus på effektmåling og vurdering af resultatopnåelsen. Det er væsentligt for at sikre, at EU's budget prioriteres til områder med reel EU-merværdi.

Regeringen tillægger Revisionsrettens konklusioner central betydning og finder det væsentligt, at Revisionsrettens anbefalinger fuldt ud adresseres i dechargeproceduren og implementeres af Kommissionen og medlemsstaterne. Regeringen finder det derfor centralt, at ovenstående afsejles tilstrækkeligt i Rådets henstilling om decharge.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.